

BURKINA ★ KONTAKT

1 : 2013 / En tidskrift om Burkina Faso från föreningen ASSAMBUS

TEMA:

**”Svenska
mervärden?”**

30 ÅR

av svensk - burkinska kontakter

KARITÉ

**Kvinnokooperativ i samarbete
med svenskt företag**

SOMIAGA

Ekologisk odling på skolschemat

Läs också om:

Guldrush i Burkina Faso
- guld en väg ut ur fattigdom

#1 :2013

I detta nummer kan du läsa om ...

Demokratistöd till Burkina

30 år av svensk - burkinska kontakter

Guldrush i Burkina Faso - hoppet om guld som en väg ur fattigdom

★ Redaktion

Ansvarig utgivare: Roland Göransson

Redaktör: Karolina Jeppson
karolina.jeppson@gmail.com

Skribent och redaktionsråd:
Sigrun Helmfrid, sigrun.helmfrid@gmail.com
Sten Hagberg, sten.hagberg@antro.uu.se

Grafisk form: Xuntos InfoKoop Konsult
samira.nassadjpoor@gmail.com

Tryck: åtta.45, Solna
www.atta45.se

★ Föreningen ASSAMBUS

BurkinaKontakt ges ut av Vänskapsföreningen Burkina Faso– Sverige
Association d ´Amitié Burkina Faso–Suède (ASSAMBUS)

ASSAMBUS bildades 1986 och har idag 120 medlemmar. Den har systerföreningar i Danmark, Norge och Burkina Faso. En lokalförening finns i Stockholm. Föreningens mål är att sprida kännedom om Burkina Faso i Sverige och verka för ett ökat utbyte mellan de båda länderna. Medlemsmöten med inbjudna gäster anordnas regelbundet.

Ordförande: Emile Traoré, emile.traore@gmail.com

Lokalföreningar:
Burkinas vänner i Stockholm, bibiopot@yahoo.se

Läs mer på hemsidan: www.assambus.se

- 3 **Ledare**
- 4 **Sverige och Burkina Faso:**
Ett utvecklingssamarbete med stora mervärden
- 8 **Vatten och skog**
- Burkina en modell i Afrika
- 10 **Karité - en växande handelsvara**
Kvinnokooperativ samarbetar med AarhusKarlshamn
- 12 **Guldrush i Burkina Faso**
- hoppet om guld som en väg ut ur fattigdom
- 16 **Musiken fortfarande tyst i Gao**
Växande svenskt intresse för film från Afrika
Västafrikanskt på kvinnodagen i Malmö
- 18 **Demokratistöd till Burkina**
- 22 **Svenska mervärden i långsiktigt forskningssamarbete**
- 24 **Från Ouaga till Lund**
- 26 **Barn lär sig odla ekologiskt**
Burkinas Vänner samarbetar med skola i Somaliaga
- 28 **Vad händer i kommunalpolitiken?**
- 31 **Fotbollsfeber i Burkina**
- 32 **Notiser**
- 34 **30 år av svensk - burkinska kontakter**

Ledare:

Karolina Jeppson

Kära läsare!

Det är roligt att åter vara tillbaka som redaktör för Burkinakontakt, efter att ha tagit över stafettpinnen från Suzanna Peterson Kero som gjort ett jättefint arbete. Upplyftande är det också att ta del av de texter och bilder som strömmat in till detta temanummer på ”svenska mervärden”. Det är förvånansvärt många rika utbyten och samarbeten som finns mellan våra länder.

Då den svenska regeringen i december 2012 tog beslut om att fasa ut svenskt bilateralt bistånd till Burkina Faso, var vi många som ställde oss frågande. Anledningen som gavs var bland annat att ”svenska mervärden” saknades. Numret ni har framför er visar att relationerna och de långsiktiga samarbetena inom bland annat näringsliv, kultur och forskning är värdefulla för både Burkina Faso och Sverige.

Moderna samarbeten bygger på ömsesidighet. Det är något som till exempel företaget AarhusKarlshamn tar fasta på då de samarbetar med kvinnogrupper i Burkina för utvinning av karité-smör till sina produkter. Ett annat svenskt företag som finns på plats i Burkina är Atlas Copco, som du kan läsa om i samband med ett reportage om guldrushen och gruvbrytningen.

Här beskrivs också Sveriges Lantbruksuniversitet i Umeå och deras gedigna forskningssamarbete med Burkina Faso kring bland annat skogsskötsel – ett område som Sverige även stödjer i det bilaterala samarbetet, liksom stöd till demokrati. Dessa utvecklingssamarbeten får du aktuella rapporteringar ifrån. Du får också möta burkinska master-studenter på utbyte i Sverige. Film- och fotbollssamarbete, skolsamarbete och aktuell kommunalpolitik är andra ingredienser i detta första nummer för 2013. I en inledande artikel guidas du in i de svensk-burkinska nätverken som växt fram sedan 80-talet och dessförinnan.

Ett stort tack till alla skribenter och fotografer.

God läsning!

Karolina Jeppson

Sverige och Burkina Faso: Ett utvecklingssamarbete med stora mervärden

TEXT OCH FOTO STEN HAGBERG

Sveriges utvecklingssamarbete med Burkina Faso har en i biståndssammanhang ganska lång och brokig historia. Samarbete inleddes 1982 efter att dåvarande utrikesminister Hans Blix besökt Sahel. Det finns idag många kontakter och samarbeten mellan Sverige och Burkina Faso, och många svenskar och burkinier är engagerade i dessa. Den svenska närvaron är uppskattad, inte minst därför att Sverige till skillnad från många andra biståndsgivare verkar utan ett tydligt ekonomiskt och politiskt egenintresse. Den positiva bilden av Sverige och svenskar i Burkina Faso finns på såväl diplomatiska och myndighetsnivåer som i civilsamhället och bland vanliga människor.

”Svenska mervärden?

Mot bakgrund av dessa positiva kontakter och samarbeten är det märkligt att den svenska regeringen beslutat om att fasa ut biståndet till Burkina Faso med hänvisning till att det finns så få kontakter mellan länderna och svårigheterna i att

rekrytera personal till ambassaden. Först kom budgetpropositionens skrivning om att ”det svenska biståndets mervärde i Burkina Faso är föremål för översyn”. Sedan följde interpellationsdebatten i riksdagen den 30 november 2012 mellan biståndminister Gunilla Carlsson (m) och Hans Lindhe (v), då ministern tycktes mena att det inte finns många kontakter mellan våra länder och att man därför kan ifrågasätta det svenska biståndets mervärde. Alldeles innan jul fattade så regeringen beslut om att fasa ut det bilaterala biståndet till Burkina Faso. Jag skrev då tillsammans med närmare 20 andra personer med erfarenhet av att arbeta i landet en debattartikel i SvD den 27 december. Vi ställde oss frågan om Sverige övergett fattigdomsmålet, eftersom biståndet till Burkina Faso – ett av jordens fattigaste länder – fungerar väl, enligt UD:s egen bedömning men att det saknas svenska mervärden. Vi känner inte alls igen oss i biståndministerns beskrivning.

I den här artikeln lyfter jag fram exempel på det ”mervärde” av svenskt bistånd som vi alla – burkinier och svenskar – upplever

dagligen. Sverige och Burkina Faso binds samman av en mängd kontakter, samarbeten och nätverk. Det bilaterala utvecklingssamarbetet är en viktig del av dessa men inte den enda. Samtidigt tillhör Burkina Faso och dess grannar världens absolut fattigaste länder. Därför spelar det bilaterala mellanstatliga utvecklingssamarbetet en viktig roll och kan förväntas göra det på lång sikt.

Utvecklingsbistånd

Sverige har en lång tradition av att bedriva utvecklingssamarbete i regionen. Dåvarande utrikesminister Hans Blix initierade det s.k. Sahelprogrammet redan 1981-82. Detta program som genomfördes av UNDP bedrev miljö- och markvård i Burkina Faso, Niger och Senegal. Mer än femtio svenskar – företrädesvis inom ramen för det så kallade JPO-programmet (junior professional officer – på svenska ”biträdande expert”)– arbetade i Sahel-programmet fram till mitten av 1990-talet. Ett mål var att förstärka den svenska resursbasens erfarenhet av att arbeta

► Första maj 2012, utanför moskén i Bobo - Dioulasso.

med miljöfrågor i dessa länder. Flera av dessa ”Sahelsvenskar” är – liksom jag själv – fortfarande engagerade i regionen som Sida-anställda, konsulter, forskare eller NGO-arbetare. En del driver även företag i och med Burkina Faso.

På 1980-talet öppnade DIAKONIA en representation i Ouagadougou. Andra organisationer (exempelvis Röda Korset och Rädda Barnen) har arbetat i landet utan egen representation på plats. Plan Sverige bedriver verksamhet och hade under tidigt 2000-tal en svensk samordnare på plats. Yennenga Progress har arbetat med utbildning och småföretagande sedan 2006 med en svensk på plats. Erikshjälpen har stöd inom skolområdet. Den svenska Burkina Faso-stiftelsen stödjer skol- och hälsovårdsprojekt.

Sedan år 2000 bedriver Sverige bilateralt utvecklingssamarbete med Burkina Faso. År 2003 formulerades en regional strategi för Västafrika med särskilda avsnitt för Burkina Faso och Mali. Strategin antogs för 2004-2006. Studier genomfördes under hela denna period för att förbereda nästa strategiprocess. År 2007 utlovades en långsiktig svensk biståndssatsning i Burkina Faso. Emellertid avbröts strategiprocessen och istället förlängdes samarbetsavtalen med Mali och Burkina Faso. Biståndsministern kom på besök (2008) och biståndskontoren uppgaderades till ambassader (2010). Då gavs återigen en positiv signal om framtida svenskt bistånd till Burkina Faso. Under år 2012 har den svenska regeringen dock på nytt avbrutit processen. I december 2012 fattade regeringen beslut om att fasa ut det bilaterala utvecklingssamarbetet med landet under en period av fyra år. De senaste årens ”ryckighet” från svensk sida har inte gynnat långsiktighet och stabilitet.

Forskningssamarbeten

Forskningssamarbeten med Burkina Faso är en viktig del av de bilaterala kontakterna. Här följer några exempel som jag känner väl till. 1992-1999 bedrevs ett forskningsprogram med burkinska och svenska forskare om torrskog och torrområdesproblematiken med stöd av Sida som avslutades med en

internationell konferens i Ouagadougou i november 1998. I juli 1998 finansierade och anordnade Uppsala universitet en internationell konferens i Gaoua, Burkina Faso. I januari 2010 deltog Uppsala universitet i anordnandet av en internationell utvecklingsantropologisk konferens i Burkina Faso. För övrigt anordnas regelbundet workshops och seminarier av svenska och burkinska aktörer.

I det bilaterala forskningssamarbetet mellan Sverige och Burkina Faso som inleddes 2001 utbildades 24 doktorander vid svenska universitet och varje student hade en handledare i Sverige och en i Burkina Faso. Detta program har inte haft någon ”braindrain” – dvs. att de nybakade doktorerna inte återvänder till hemlandet utan stannar kvar i Europa eller USA – utan det svenska samarbetet har inneburit ”braingain” då samtliga arbetar i Burkina Faso, som forskare och universitetslärare; några är dessutom expertrådgivare och har andra ledande befattningar. Och de är alla ”Sverigevänner”.

Mig veterligt är det framför allt följande svenska forskningsinstitut och universitet som har projekt- och programsamarbete med Burkina Faso: Chalmers (fysisk resursteori); Göteborgs universitet (globala studier); Lunds universitet (nationalekonomi); Nordiska Afrikainstitutet; Sveriges Lantbruksuniversitet (skogens ekologi & skötsel, landsbygdsutveckling, veterinärvetenskaper, mark och miljö); Stockholms universitet (kulturgeografi, Stockholm Resilience Centre); Umeå universitet (CERE-ekonomi); Uppsala universitet (kulturanthropologi, International Science Program); Linköpings Universitet (Center for Climate Science and Policy Research).

Sammantaget bedrivs flera forskningsprojekt och samarbetsprogram i nuläget mellan svenska och burkinska aktörer (om agroforestry, kommunaldemokrati, ekonomisk utveckling, skogsvård).

Vänskapsföreningar

De svensk-burkinska doktorerna var drivande i bildandet av den burkinska systerorganisationen till Vänskapsföreningen Burkina Faso-Sverige (ASSAMBUS). Den svenska ASSAMBUS har idag 150 betalande medlemmar och fungerar som ett paraply för initiativ (filmfestivaler, mikroprojekt, information om Burkina Faso i Sverige och på svenska, mötesplats för gästande burkinier etc.). Den burkinska ASSAMBUS har ett hundratal betalande medlemmar men uppåt 500 sympatisörer som deltar i olika evenemang.

Handelskontakter

Svenska företag har alltmer börjat investera i Burkina Faso. Pionjär måste nog sägas vara Boliden som i början av 1990-talet bedrev gruvprojekt i landet. Under senare år har andra svenska storföretag etablerat sig.

Sedan 2002 har ABB verksamhet i Burkina när det gäller turbiner för elproduktion. Två svenska representanter från ABB i Västerås besökte Burkina Faso i år för fortbildning och övervakning av system för underhåll.

AarhusKarlshamn har länge importerat shiasmör (karité eller shea som bl.a. används i choklad och skönhetsprodukter) från hela Västafrika. Två svenskar bor Bobo-Dioulasso, Burkina Fasos industriella huvudstad, med uppköpning för företagets räkning.

År 2009 etablerade Ericsson sig i Burkina Faso. År 2011 ”outsourcade” mobiloperatören AIRTEL 24 anställda till Ericsson och sedan dess har ytterligare 28 personer anställts. Ericsson har nu öppnat kontor i Ouagadougou; kunderna är AIRTEL och TELECEL.

Atlas Copco Burkina SARL invigdes i Ouagadougou den 12 oktober 2012 av ambassadör Carin Wall. Bolaget erbjuder utrustning för gruvdrift ovan och under jord, borrar för prospektering samt förbrukningsvaror och relaterade reservdelar och tjänster. Från 10 anställda idag räknar man med c:a 20 innan slutet av 2013, främst med personal inom kundservice. På företagets hemsida skriver

man att verksamheten i Burkina Faso ”hjälp oss komma närmare kunder i de fransktalande delarna av Västafrika”.

Andra företag har under senare år också försökt etablera sig. Ett svenskt företag som arbetar med vattenreningsteknik i gruvindustrin besökte nyligen Burkina Faso. Swedish Geological AB besökte Burkina Faso under 2011 för att försöka etablera sig inom mineralprospektering.

Bland småföretag kan nämnas rättvisebutiken Just Africa som bedriver handel med Burkina Faso och Tanzania, musikproduktionsbolaget Seydoni Productions som arbetar i Västafrika med dess styrelseordförande Richard Traoré boende på Öland. Mindre frukt- och livsmedelsimport kan också nämnas, såsom Litzing Mango och Badenya.

Partibistånd

Svenska partier (Centerpartiet, Kristdemokraterna, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet) bedriver partisamverkansprojekt i Burkina Faso. Centern har längst erfarenhet; redan 1991 besökte de då ledande centerpartisterna Karin Söder och Per Granstedt Burkina Faso och det ledde till omfattande kontakter och samarbeten.

Festivaler och kulturutbyten

Många arrangemang sker genom festivaler, teaterframträdanden, musikturnéer och filmproduktioner. År 1996 anordnade Svenska Institutet en svensk filmvecka i Ouagadougou i samarbete med den panafrikanska filmfestivalen FESPACO. På 1990-talet undervisade framlidne dramatikern och regissören Jean-Pierre Guingané på Stockholms universitet. Under samma period turnerade ett burkinskt band i Sverige i regi av Seydoni Productions. Dramatiska institutet har flera samarbeten med Burkina Faso, inte minst svensk-burkinska kortfilmer. I september 2010 anordnade ASSAMBUS kultur dagar för Burkina Faso i Stockholm, Uppsala och Göteborg med stöd från Svenska Institutet, Nordiska Afrikainstitutet, Burkina Faso-stiftelsen och Uppsala universitet.

Den afrikanska filmfestivalen CinemAfrica har sedan slutet av 1990-talet anordnat

filmfestivaler i Sverige med besök av regissörer och skådespelare från Burkina Faso och Mali. Den afrikanska filmfestivalen i Uppsala anordnade festivaler 1993-2003. I Malmö finns föreningen Africa Flash som visar film och arrangerar festivaler, framför allt med film från Västafrika, sedan 2002.

Mervärde av utvecklingssamarbetet

Det bilaterala utvecklingssamarbetet mellan Sverige och Burkina Faso är alltså inte den enda kontakten mellan länderna. Samarbeten, enstaka projekt och långsiktiga partnerskap är många och mångfacetterade.

Svårt rekrytera svenskar till Burkina?

Frågan kvarstår om – som biståndsministern påstår – att det är svårt att rekrytera svenskar till landet. Tja, det beror förstås på om man utlyser tjänster utanför UD och Sida. Utan att gå in på enskilda ärenden tycks det framför allt ha blivit svårt att tillsätta tjänster sedan UD tog över rekryteringen. Sida, enskilda organisationer och konsultfirmor har svenskar med erfarenhet av Burkina eller grannländerna. Inom forskning och högre utbildning finns numera ett stort nätverk och kunnande om regionen. Andra svenska myndigheter har också en hel del kompetens, nu senast är det särskilt Statistiska Centralbyrån som samarbetat med Burkina Fasos statistikmyndighet.

► Maskdans i Bobo - Dioulasso.

Inom privata sektorn finns alltför svenskar som arbetat i och med Burkina Faso. Och redan på 1990-talet hade Borås Sjukhus samarbete med sjukhuset i Bobo-Dioulasso.

Det finns med andra ord en hel del erfarenhet om Burkina Faso i det svenska samhället och om UD inte lyckas rekrytera inom huset får man väl ha öppna utlysningar till tjänster som hela den svenska resursbasen kan söka.

Genom att beskriva de mångfacetterade och täta kontakter och samarbeten som pågår har jag visat att svenskt bilateralt utvecklingssamarbete med Burkina Faso har stora mervärden. Biståndsministerns argument om svaga kontakter och få svenska mervärden stämmer helt enkelt inte.

Sten Hagberg är professor i kulturanthropologi vid Uppsala universitet och honorärkonsult för Burkina Faso i Sverige.

Fler svenska organisationer med verksamheter i Burkina TEXT KAROLINA JEPPELSON

I Sten Hagbergs artikel ovan, liksom i numret i övrigt får vi en fördjupad inblick i samarbeten mellan Sverige och Burkina Faso. Här är några ytterligare exempel på organisationer som har verksamhet i Burkina:

Butiken Just Africa i Stockholm samarbetar med lokala designers, kvinnogrupper och konstnärer i Burkina Faso. Bland annat tillverkar kvinnogruppen Gafreh i Bobo-Dioulasso väskor av återvunna plastkassar, som Just Africa säljer.

Centerpartiets Internationella Stiftelse (CIS) arbetar sedan 10 år med demokratiutveckling i Burkina Faso. De samarbetar med det politiska institutet IGD i Ouagadougou, bland annat

med utbildning för unga politiker. Miljöpartiet i Sverige är också involverat i detta arbete. CIS samarbetar också med det politiska partiet ADF/RDA om organisation och kommunikation, samt AAEPD som utbildar förtroendevalda och medborgare på kommunal nivå.

SOS-barnbyar driver i Burkina två barnbyar där föräldralösa barn kan få ett nytt hem i en ny familj, möjlighet att gå i skola och närhet till vård. I anslutning till byarna drivs förskolor och grundskolor.

Barnfonden arbetar mestadels i området söder om Ouagadougou med fadderverksamhet och stöd till försörjning för familjer. Barnfonden stödjer också ny

infrastruktur som brunnar, skolor och hälsokliniker.

Västafrikahjälpen drivs av ett svenskt par som tidigare arbetat i Burkina Faso. De arbetar med fadderverksamhet, har stött byggnationen av ett kirurgsjukhus utanför Bobo-Dioulasso och stödjer miljöarbete, såsom vedspistillverkning.

Andra organisationer som har verksamhet och samarbete i Burkina Faso är **ADRA, PMU Interlife, YouGov och Burkina Framtid**. Dessutom finns det en mängd svenska privatpersoner som samarbetar med eller stödjer organisationer i Burkina Faso.

Läs mer inom kort på ASSAMBUS hemsida.

Vatten och skog – Burkina en modell i Afrika

TEXT OCH FOTO GÖRAN BJÖRKDAHL

Burkina Faso kämpar mot tuffa villkor – en befolkning som fördubblas vart 20:e år, 6:e fattigaste landet i världen, ett torrt klimat och höga transport- och energipriser. Den som lever med små marginaler tvingas att hushålla väl. Burkinier lever mestadels på snåla naturresurser och landets strävan att bruka dessa hållbart och lönsamt stöds av Sverige sedan 2005.

Burkinas befolkning är ung och den genomsnittliga burkiniern är ett barn till bönder. Efter skoldagen arbetar barnen ofta på åkern, sköter husdjuren, skaffar brännved och hämtar vatten. Över sjuttio procent av burkinierna lever på jorden, djuren och träden. När vi inom Sida för 10 år sedan utarbetade en strategi för utvecklingssamarbetet med Burkina Faso, valde vi tillsammans med den burkinska regeringen därför att fokusera på landsbygdsbefolkningen. Inom naturresursområdet kom vi fram till att vattensektorn respektive skog var de områden där Sverige hade mest att erbjuda. Behoven var stora. Vad har då våra burkinska partners åstadkommit med vårt stöd?

Nederbörden är låg i Burkina samtidigt som avdunstningen är hög. Det finns ingen stor flod eller sjö. Med andra ord är bristen på vatten skriande. Landets

regering insåg tidigt att det krävs en övergripande planering och hushållning för vattnet. Som första land i Västafrika utarbetade därför Burkina en nationell plan för vattenhushållning, (PAGIRE). Sedan 2005 stöder Sverige och Danmark tillsammans denna plan. Det handlar om ett tålmodigt och långsiktigt arbete med att skapa förståelse och kapacitet för hållbar och rättvis vattenanvändning på alla nivåer: nationellt, i flodernas avrinningsområden, i byar och städer, inom industrin samt i privata hushåll. Resultaten är svåra att mäta eftersom det handlar om subtila förändringar såsom förbättrade processer, bättre förståelse, högre utbildning och bättre kvaliter i utvecklingsplaner. Den senaste utvärderingen visar en generell stärkt kapacitet kring hushållning med vatten. Det har också skapats förvaltningsorgan ("agences") för avrinningsområdena till fem små floder.

Dricksvatten är oftast prio. nr 1 när bybor listar sina behov. Inte underligt, eftersom både hälsa och välbefinnande beror på rent dricksvatten. Sverige, Danmark och Tyskland ger gemensamt stöd till Burkinas nationella program för dricksvatten och sanitet (PN-AEPA). Programmet ser till att brunnar borras och pumpar kommer på plats enligt en plan där varje burkinier bör ha högst 1 km till närmaste brunn. Andelen burkinier på landsbygden med tillgång till rent dricksvatten har på 5 år ökat från 52 % till 58 % - trots den snabba befolkningsökningen.

Vatten är också en nödvändighet för produktion inom jordbruk och husdjursskötsel. Sedan 1970-talet har Burkina byggt mer än 1200 regnvattendammar – flest dammar per capita i hela Afrika. För några år sedan konstaterades att många dammar var i dåligt skick. Vallar hade raserats och vissa

dammar slammat igen. Därför har Sverige sedan 2010 använt pengar ur det svenska sklimatinitiativet till att rusta upp tio dammar och till att bygga två nya. De tekniska resultaten i projektet är goda och gensvaret från bybor är entusiastiskt. Vattnet ger vatten till kreatur och – främst – till odlingar under den långa torrperioden. Byborna får därmed ett värdefullt livsmedelstillskott men också inkomster från försäljning av grönsaker och frukt. "Dammprojektet" är spännande i och med att det innehåller en stor potential för produktionshöjning och förbättring av livsvillkor, men också för att man kan dra nytta av svenska erfarenheter. Vi har märkt att burkinska myndigheter är bra på att bygga fördämningar, men vi har också noterat svårigheter i den övergripande planeringen för dammarnas användning.

Likväl prioriteras inte heller sociala och miljömässiga frågor som: vem har rätt till marken runt dammen och vattnet? Vilka rättigheter har kvinnor och sårbara grupper? Hur ska bönder utbildas till att ställa om från traditionellt självhushållningsjordbruk till intensivt marknadsanpassat bevattningsjordbruk? Hur ska fördämningarna och odlingarna förbli hållbara och miljövänliga? Under den kommande utfasningsperioden hoppas ambassaden kunna stärka burkiniernas kapacitet i dessa frågor. Förhoppningen är att lägga en bra grund för en större satsning på upprustning och byggnation av dammar som en annan givare, t ex Världsbanken, skulle kunna ta över om 2-3 år. Burkinas erfarenhet med regnvattendammar är unik i Västafrika och kommer säkerligen under kommande år att fungera som modell för grannländer, som också behöver ta bättre hand om regnvattnet.

För tio år sedan fanns inga gemensamma nationella mål för hanteringen av skog i Burkina. När Sida mottog projektförslag från miljöministeriet gav vi rådet: "Kom tillbaka med en övergripande analys och en samlad ansats för miljösektorn (inklusive skog)". Ministeriet tog oss på orden och presenterade en 10-årsvision år 2007. På den grunden finansierade Sverige framtagandet av ett operationellt program för miljösektorn. Det var klart efter tre år, just i tid för att fogas in i det breda

sektorprogram för jord-skog-husdjur som Burkina då var i färd med att utarbeta – det första i Västafrika. Sektorprogrammet PNSR består av 13 delprogram, varav fyra ligger under miljöministeriet. Sverige och Luxemburg avser att tillsammans stödja miljöministeriets fyra delprogram genom projektet PASE, med start i år. Genom PASE vill vi stärka kapaciteten inom ministeriet men främst ge stöd till kommuner och andra lokala aktörer genom att främja produktion, förädling och försäljning av de många produkter som kvinnogrupper och småföretag framställer från skog och enskilda träd, t ex de miljontals karitéträd som står utspridda på åkrarna. Nu vill Världsbanken och EU ansluta sina planerade klimatanpassningsstöd till vårt projekt PASE. Med andra ord så har Sverige verkligen bidragit till en samlad skogs/miljö-ansats i Burkina Faso – som förhoppningsvis bidrar till att ge fattiga bybor ett bättre liv.

Sverige ger sedan ett par år även finansiering till två mindre men högkvalitativa projekt. Det första är en liten klimatfond (IUCN), ur vilken lokala aktörer såsom kommuner, kvinnoorganisationer och småföretag kan ansöka om stöd för klimatanpassning med anknytning till jord/skog/husdjur. Den första pilotfasen är nu avslutad med gott resultat: bl a har mikroprojekt finansierats i 50 byar och 12 småföretag som drivs av kvinnor fått stöd. IUCN planerar nu för att dessa positiva erfarenheter kan spridas nationellt. Det andra mindre projektet drivs av den enskilda organisationen TREE-AID. TREE-AID experimenterar med konkreta lösningar för kommunal skogsförvaltning (decentralisering) och småföretagande med skogsprodukter. Allt för att människor som lever nära skogen ska dra större – även monetär - nytta av den. TREE-AID har även organiserat en liten "think-tank" som hjälper miljöministeriet att finna vägar att bättra stödjande kommunernas skogsförvaltning.

Framtiden då? I skrivande stund (mitten av februari) tar ambassaden fram ett utkast till en s.k. utfasningsplan, som sedan Sida i Stockholm ska besluta om efter överläggning med Burkinas regering och i samråd med UD. Under

utfasningsperioden 2013-16 bör vi se till att få så goda resultat som möjligt och förbereda de burkinska aktörerna på det svenska tillbakadragandet. I de flesta projekten bedömer vi att fortsatt stöd är nödvändigt och därför har vi redan börjat leta efter samarbetspartners som kan ta Sveriges plats. I utfasningsplanen är det viktigt att måna om de goda relationerna med Burkina och givarpartners. Sammantaget kan man säga att det svenska stödet inom naturresursområdet berör vitala behov i Burkina Faso, uppvisar bra resultat och har en god potential att lyfta burkinier ur fattigdomen. Vi har bidragit med viktiga byggstenar till grunden för en effektivare fattigdomsbekämpning och det känns tyvärr som att vi nu avbryter ett bra bygge i förtid.

LITEN ORDLISTA FÖR SVENSKT MILJÖBISTÅND I BURKINA FASO

- **PAGIRE** (*Plan d'Action pour la Gestion Intégrée des Ressources en Eau*): Nationell plan för vattenhushållning
- **PN-AEPA** (*Programme National d'Approvisionnement en Eau Potable et Assainissement*): Burkinas nationella program för dricksvatten och sanitet
- **PROTECV** (*Programme triennal du secteur de l'Environnement et du Cadre de Vie*): Operationellt program för miljösektorn.
- **PNSR** (*Programme National du Secteur Rural*): Övergripande sektorprogram för miljö
- **PASF** (*Programme d'Appui au Secteur forestier*): Sveriges och Luxemburgs projektstöd till Miljöministeriets fyra delprogram inom PNSR
- **IUCN** (*International Union for Conservation of Nature*): Samarbetspartner i lokala projekt om klimatanpassning
- **TREE-AID**: Samarbetspartner i lokala projekt om skogsförvaltning

Göran Björkdahl är programhandläggare på svenska ambassaden i Burkina Faso. Han har tillbringat sammanlagt 26 år i Afrika varav de senaste 10 på ambassaderna i Dakar resp. Ouagadougou. Göran bor i Ouaga med familjen som trivs ypperligt i den barnvänliga miljön. Startade en innebandygrupp som lever vidare. Återvänder i augusti 2013 till Sida i Stockholm.

TEXT KAROLINA JEPSON OCH SIGRUN HELMFRID
FOTO GÖRAN BJÖRKDAHL

Karité - en växande handelsvara

Kvinnokooperativ samarbetar med AarhusKarlshamn

Ur karité-trädets kärnor utvinns ett vegetabiliskt fett, det så kallade karitésmöret. Lokalt används det bland annat som matfett, men karité är också en växande exportprodukt. Livsmedelsföretaget AarhusKarlshamn arbetar direkt på fältet i Burkina Faso med uppköp av karité från lokala handlare och från kvinnogrupper ute i byarna.

– Vi arbetar för en hållbar och därmed en transperant värdekedja, säger Monika Hjorth, ansvarig för verksamheten i Västafrika vid AarhusKarlshamns kontor i Karlshamn.

Karité-trädet är karakteristiskt för det västafrikanska jordbrukslandskapet. Även om trädet kan växa i naturskog så producerar de bäst om de får växa fritt på bearbetad åkermark. Därför har afrikanska bönder sedan urminnes tider vårdat de plantor som frösått sig på deras åkrar. Det har visat sig svårt att föröka

karitéträd på annat sätt och därför finns inga karité-odlingar, utan all produktion sker inom ramen för familj jordbruket. Trädets frukt, stort som ett plommon, är ett uppskattat tillskott till kosten. Frukten har kort hållbarhet och därmed inget ekonomiskt värde. Det har däremot dess kärna, den s.k. karité-kärnan eller

sheakärnan. Att samla in kärnorna under träden och den mödosamma processen att utvinna karité-smöret är ett kvinnoarbete. Inom hushållen är det kvinnorna som kontrollerar användningen och försäljningen av karitékärnor och smör.

► Kvinnor som säljer trädprodukter.

Produkterna - från vänster: Bönor (de vita), baobab-blad, karité-smör (burkarna), kariténötter karité-tvål, frukter från trädet Sclerocarya birrea (samma frukter som man gör "Amarula"-likör av i Sydafrika)

Arbetat med karité sedan 50-talet

Alltmer har länder utanför Västafrika börjat uppskatta karitékärnans egenskaper. I Body Shops hyllor ser man ofta "sheabutter" i olika hudprodukter och i livsmedelsaffären handlar vi choklad och andra matvaror som innehåller karitésmör. Ett stort livsmedelsföretag som använder karité i sina produkter är AarhusKarlshamn (AAK). Företaget har samarbetat med länder i Västafrika sedan 1950-talet, men etablerade sig i Burkina Faso först 2007. De samarbetar med kvinnogrupper som arbetar med att samla och förvara kärnorna. Monika Hjorth har ansvarat för samarbetet med Västafrika de senaste tio åren, på AAK:s kontor i Karlshamn. Hon har gjort otaliga resor till Västafrika och Burkina Faso.

– På 50-talet arbetade vi med sheaprodukter, men då företrädesvis i Ghana. Sedan har vi utvecklat samarbetet till flera olika länder. Tidigare arbetade vi via våra kontor i Sverige och Danmark och genom olika företag och leverantörer i Europa. Vi ville dock komma närmare marknaden, öka transparensen och spårbarheten samt korta leveranskedjan. Från 90-talet och framåt har vi etablerat oss med egna bolag i Västafrika.

En "win-win-situation"

På sju olika platser i Sahelregionen har AAK nu lokalkontor, som innehåller allt ifrån laboratorier till lastbilsgarage. AAK vill vara närmre leverantörerna och öka samarbetet med alla parter i värdekedjan. I Burkina Faso finns de i Bobo-Dioulasso. – Vi har ungefär 30-35 anställda i Bobo, både från Skandinavien och lokalanställda, berättar Monika Hjorth.

Kan du beskriva ert arbete i Burkina med shea/karité? Hur ser ert samarbete ut med kvinnokooperativen och andra lokala partners?

– Vi arbetar på två sätt. Dels med lokala leverantörer, och dels engagerar vi oss direkt i kvinnogrupper där vi hjälper dem med bl. a. logistiklösningar och

utbildning i kvalitetsfrågor. Detta innebär att vi får en råvara av bättre kvalitet och kvinnogrupperna får bättre betalt för sin vara. Vi vill ha kontroll över kedjan, samtidigt som vi inte vill förstöra den struktur som finns. Mellanhänderna, de lokala företagen, fyller också en funktion. Kvinnogrupperna befinner sig ute i byarna. Vi gör regelbundna besök i byarna under året för att vara behjälpliga med olika frågor som kan höja kvaliteten på råvaran. Det är väldigt stimulerande att arbeta direkt med kvinnogrupper, och roligt att kunna satsa på detta även om det kostar företaget en extra insats – vi ser att vi i förlängningen kan bidra till en något bättre levnadsstandard och att vi får bättre råvara av bättre kvalitet.

Varför gör ni det om det kostar företaget en extra insats?

– Vi gör det för att lära oss mer om värdekedjan, få spårbarhet och en hållbar värdekedja. Dessutom får vi en bättre kvalitet på sheakärnorna som kan generera ett bättre pris på råvaran för kvinnorna. Då blir det en "win-win-situation" – både för kvinnorna och för oss.

Franska inget hinder

I nuläget finns ett organiserat samarbete med omkring 14000 kvinnor i olika kvinnogrupper i Burkina Faso. Inom en period på två år ska AAK involvera 30 000 kvinnor. Tillsammans med den burkinska regeringen kommer AAK upprätta ett slags offentligt/privat partnerskap, som innebär en fortsatt satsning över hela Burkina, på kvinnogrupper och kooperativ som samlar sheakärnor.

Vad tror du om er framtid i Burkina?

– Shea är en växande industri – och Burkina Faso är ett land som kommer att gå framåt, även om de precis som många andra länder har en lång väg att gå. Landet har ju exempelvis inte någon hamn vilket innebär långa ledtider för export och import. De behöver det stöd landet kan få, framförallt i form av utbildning. Vårt samarbete och närvaro kommer att fortsätta. Vi vet att

det är ett långt och idogt arbete som ligger framför oss. Men i förlängningen kommer det att ge mycket, säger Monika Hjorth.

Tycker du att det är svårare att bedriva verksamhet i de fransktalande länderna i Västafrika, än i de engelskspråkiga?

– Det är inget som helst hinder att det är fransktalande länder. Det är inget hinder för handeln.

Mer om karité/she

Det engelska ordet shea kommer ursprungligen från s'i, som trädet heter på Bamana (talas i Mali). Det franska ordet karité kommer från ghariti, som trädet heter på Wolof (talas i Senegal). Lokalt är karitésmör det mest använda matfettet. Hudvård, medicin, lampolja, tvålltillverkning, vård av redskap och byggnader är andra användningsområden. I Kosmetikaindustrin efterfrågar karitésmör till hud och hårprodukter såsom mjukgörande kräm, hårbalsam eller tvål. I livsmedel förekommer karité i bl.a. choklad och margarin.

Källor:

www.globalshea.com
www.wikipedia.com

Guldrush i Burkina Faso

– hoppet om guld som en väg ut ur fattigdom

TEXT OCH FOTO ANNIE STURESSON

Jordbrukare överger fälten och elever lämnar skolorna. Allt för att finna guld. Den burkinska staten har svårt att kontrollera det småskaliga guldgrävandet som fått nya samhällen att växa upp under de senaste åren. Men sökandet efter guld sker med livet som insats.

Kommersen är i full gång längs den gropiga huvudgatan. Under den stekande eftermiddagssolen säljer kvinnor ris och bönor. Barn balanserar fat med näsdukar och vattenpåsar på huvudet. I de enkla stånden erbjuder försäljare allt från mobiltelefoner till kläder och köksmaterial. En till synes helt vanlig marknad i en vanlig västafrikansk by. Men det här är ingen vanlig by. Överallt syns män i trasiga kläder täckta av damm och med ficklampor fastspända på huvudet. Byn omges av uppgrävda hål och inramas av dånet från generatorer och hackningsmaskiner. Det är en guldgrävarstad.

Den kulliga slätten i södra Burkina Faso, några kilometer från staden Tiebélé och cirka en mil från gränsen till Ghana, har på några månader förvandlats till en by på över två tusen personer. De flesta är här för att leta eller köpa guld. Andra har slagit sig ner i byn för att sälja tjänster och varor till guldgrävare. Nyheten om stora guldfyndigheter i området har fått jordbrukare i trakten att överge sina fält för att istället söka lycka i kullarna. Även gulddletare från andra regioner i landet och från grannländerna har hittat hit. Det är möjligheten att snabbt bli rik som lockar. En man sägs ha hittat en guldklump värd 1,5 miljoner franc CFA (motsvarande 19 000 kronor), vilket är en högst ansenlig summa i Burkina Faso där medelinkomsten ligger på under 250 kronor i månaden.

En av guldgrävarena är Roger, en man i trettioårsåldern från en av grannbyarna. Han visar stolt upp en liten knappnålsstor skimrande klump av orenat guld. Roger uppskattar att det rör sig om ett knappt

gram guld värd ca 300 kronor, vilket ska delas med åtta kamrater. Roger ler snett och använder det alltför välbekanta uttrycket i Burkina Faso: "C'est pas facile" ("Det är inte lätt"). Vissa dagar hittar Roger och hans vänner ingenting och de dagar då de tjänar något så spenderas det mesta på plats i gruvbyn. Rogers mål är att kunna tjäna ihop tillräckligt med pengar för att kunna köpa en moped. Roger tillhör en grupp guldgrävare som letar efter guld på djupet. I hål på 25-30 meters djup turas de om att fira ner med en ficklampa på huvudet och en hacka i handen. En farlig uppgift, ofta med livet som insats. För en månad sedan brast väggarna i ett hål och tre guldgrävare omkom. En tragisk men långt ifrån ovanlig händelse. Roger rycker på axlarna och menar att han och de andra guldgrävare inte har något alternativ. Den småskaliga gruvbrytningen har sin drivkraft i fattigdomen och involverar ofta hela familjer, vuxna som barn. 14-åriga Sidonie jobbar på ett av matställena i guldbyn där hon diskar, varje dag från kl 7 till kl 18, för en lön

på under 200 kronor i månaden. När jag möter henne är hon i sällskap av en grupp jämngamla vänner. Några av dem säger att de endast jobbar under skollovet. Andra, likt Sidonie, har aldrig gått i skolan.

Guldbrytningen utanför Tiebélé är ingen ovanlig syn i Burkina Faso. Småskalig guldbrytning har långa anor i landet och har under de senaste åren ökat kraftigt. Antalet utgrävningsplatser uppskattas till långt över 500. Kommersen kring guldbrytningen anses försörja ca 200 000 personer. Det är en viktig inkomst för ett av världens fattigaste länder, där 46,7% av befolkningen på 15,7 miljoner lever under fattigdomsgränsen på ca 5 kronor om dagen. Dock kan man inte bortse från de negativa socioekonomiska effekterna av guldbrytningen. Det faktum att jordbrukare lämnar fälten för att vaska guld riskerar att få stora konsekvenser för ett land där matbrist och stigande matpriser utgör återkommande problem. Likaså lämnar allt fler elever skolorna för att leta guld. Inflödet av guldgrävare och kontanter i rurala, fattiga områden leder ofta till en ökning i förekomsten av prostitution och relaterade sociala problem. Dessutom är metoderna för guldbrytning enkla och ofta associerade med stora risker. Med undantag för ett fåtal maskiner importerade från Kina sker allt arbete; från att gräva upp och vaska fram guldmalm till att krossa malmen och sälla ut guldstoffet, för hand. För att fånga upp guldet används kvicksilver som får guldpartiklar i malmen att samlas i silverfärgade klumpar. Metoden innebär dock stora hälsorisker bland annat för nervsystemet, och medför stora negativa effekter på grundvatten och miljön.

Ett annat stort problem med den småskaliga guldbrytningen är att den till stor del sker utanför statens kontroll. Officiellt uppskattas produktionen för år 2011 till drygt 500 kg. Detta innefattar dock endast den produktion som sker enligt regelverket (d.v.s. där en person fått tillstånd att bryta guld och därmed ansvarar för säkerheten vid brytningen samt att det utvunna guldet säljs via en av de statligt godkända uppköparna). Den verkliga produktionen uppskattas av gruvministeriet till 7 ton, men enligt aktörer i branschen kan den uppgå till så

mycket som 17 ton. I kampen mot den illegala guldhandeln har staten sedan 2004 ett statligt verk: Den nationella brigaden mot bedrägeri av guld, med syfte att kontrollera handeln och motverka svindeln. Verkets direktör Antoine Karamiry, berättar uppgivet om bristande resurser och ett begränsat mandat.

– För några månader sedan fick vi ett insider-tips. Det ledde till att en man stoppades mitt i natten i en bil med 23 kilo icke-deklarerat guld på väg mot Ghana. Några månader senare stod mannen inför rätta och trots det stora beslagtagandet så släpptes han fri. Domaren bedömde nämligen bevismaterialet otillräckligt.

Karamiry suckar och beklagar sig över den utbredda korruptionen inom det nationella rättsväsendet. Han pekar mot ett litet kassaskåp bredvid skrivbordet:

– I väntan på en eventuell överklagan så förvaras guldet på mittkontor.

Den regionala svarta marknaden av guld förklaras av de olika skattereglerna i regionen. Lägre skatter på guld medför att Togo, med en mycket begränsad guldpåse, är en relativt stor guldexportör. För Burkina medför istället den illegala handeln att staten går miste om välbehövda skatteintäkter.

Från ett makroekonomiskt perspektiv utgör gruvsektorn inte bara möjlighet till ökade skatteintäkter utan även till investeringar. Sedan självständigheten från Frankrike på 60-talet har Burkinas ekonomi varit baserad på bomull och jordbruk med en liten utvecklade tillverkningsindustri begränsad till livsmedel. Förhoppningarna är därför stora kring gruvsektorn. Till följd av det höga guldpriset har flerinternationella gruvbolag installerat sig i landet och i områden rika på mineraler har guldgrävare tvingats bort. Idag är sex gruvor, de flesta med kanadensiska eller australiensiska ägare, i bruk och två ytterligare är under konstruktion. Från en blygsam produktion på under ett ton år 2007 steg produktionen till 32,9 ton, på endast fyra år. Guld är sedan år 2009 landets främsta exportvara. Burkina är numera en medelstor producent men ligger en bra bit efter grannlandet Mali, som har en årlig produktion på 50 ton. Intäkterna

från gruvorna har kommit att bli en allt viktigare statlig inkomst. År 2011 motsvarade guldexporten 11 % av bruttonationalinkomsten.

Intäkterna från gruvindustrin medför drastiska kostnader på andra områden. Storskalig gruvdrift är kapitalintensiv, genererar relativt få anställningar och medför stora negativa miljökonsekvenser. Fall av förgiftat dricksvatten, död boskap, tvångsomflyttningar och förstörda landsvägar har lett till spänningar och konflikter med lokalbefolkningen. Problematiken kring gruvsektorn är komplex och mångbottnad. Som ett ungt gruvland har myndigheterna inte kunskap eller resurser till att följa upp gruvföretags uppfyllande av miljöföreskrifter. Burkina antog år 2003 en generös gruvförordning för att locka till sig gruvföretag. Man ville kompensera för höga investerings- och driftskostnader framförallt vad gäller dåligt utvecklad infrastruktur, höga import- och tullavgifter samt höga elpriser. I ljuset av de höga guldpriserna har myndigheterna sedan snart två år försökt omförhandla förordningen, något som inte helt oväntat motarbetas av gruvföretagen. Man bör dock understryka att det råder vissa frågetecken om hur länge boomen i guldsektorn kommer att hålla i sig. Fyndigheterna är utspridda och medför relativt höga utvinningskostnader, vilket innebär att lönsamheten förutsätter fortsatt höga guldpriser och ett gynnsamt investeringsklimat, med avseende i både ekonomiska och politiska faktorer.

Få utvecklingsländer har lyckats åstadkomma fattigdomsminskning och en långsiktigt hållbar tillväxt baserad på gruvutvinning. Tyvärr gör istället den så kallade resursfällan sig gällande i många resursrika länder. "Resursfällan" ("resource curse" på engelska) är numera ett väletablerat uttryck för det förvånande fenomenet att länder som är rika på naturresurser tenderar att växa långsammare än länder med få naturresurser. De präglas däremot i större utsträckning av utbredd korruption, svaga institutioner och konflikter. Olika initiativ har bildats just för att bidra till ett bättre styrelseskick i resursrika länder samt stärka synligheten kring de finansiella flödena från gruvföretagen

Roger, guldgrävare i Tiebélé visar upp den lilla klumpen
av orenat guld till ett värde av ca. 300 kronor.

till staten. Ett av dessa är Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) Initiativet lanserades år 2002 av den tidigare brittiska premiärministern Tony Blair och syftar till att stärka transparensen inom utvinningsindustrin genom att uppmana gruvbolag att publicera hur mycket de betalar till staten och att staten i sin tur offentliggör skatteintäkterna från gruvbolagen. Initiativet är frivilligt. Dakar Djiri vid Burkina Fasos nationella sekretariat för EITI hoppas på sikt att dess mandat ska utökas.

– Utöver transaktionerna mellan bolagen och staten vill vi följa tidigare led av produktionen, såsom utdelning av kontrakt samt hur staten fördelar och spenderar gruvintäkterna, säger Dakar Djiri.

Burkina Faso har ansökt om att bli medlem till initiativet och arbetar sedan 2009 med att uppfylla de olika kriterierna. Man arbetar på att publicera rapporter, engagera civila samhället och genomföra revisioner. Djiri konstaterar att staten inte har hunnit med den snabba utvecklingen i gruvsektorn.

– Myndigheternas kapacitet att följa gruvsektorn, både vad gäller resurser och personal, behöver stärkas och uppföljningsmekanismer bör etableras på nationell och lokal nivå. Det behövs ett forum för diskussion mellan gruvföretagen, myndigheterna och lokalbefolkningen för att hantera och förebygga socioekonomiska problem kopplade till gruvutvinningen. En positiv socioekonomisk utveckling på lokal nivå är inte endast avgörande för lokalbefolkningen men även för gruvbolagens verksamhet på sikt, säger han.

Arbetsförhållanden i Tiebélé och andra gruvfält runt om i landet vittnar om behovet av en ökad dialog både för den storskaliga och den småskaliga utvinningen, samt hur myndigheterna kan reglera utvinningen bättre. Utmaningarna är flera och stora, men samtidigt bör man inte bortse från möjligheterna som gruvsektorn, förutsatt ett tydligt och respekterat regelverk, kan medföra. Om guldintäkterna används till att stimulera den lokala tillverkningsindustrin eller höja produktiviteten inom jordbruket så kan de bidra till landets utveckling. Utvinningsindustrin behöver således utgöra en del av en större och mer hållbar strategi där intäkterna används till investeringar i andra delar av ekonomin såsom utbildning, hälsa och infrastruktur. Endast då kan en långsiktig ekonomisk och social utveckling i landet åstadkommas. För trots hoppet om guld ligger framtiden för landet med smeknamnet 'De hedervärda männens land', med största sannolikhet inte i dess jord utan i dess människor.

Annie Stureson är statsvetare och nationalekonom som under två år arbetade vid EU delegationen i Burkina Faso. Annie flyttade till Uganda i februari där hon letar efter jobb inom oljesektorn.

▼ Guldgrävare vakar över hålen på 25-30 meters djup där en av deras vänner just "virats ned" för att gräva ut mineraler.

► Barn som istället för att sitta i skolbänken vaskar guld med enkla metoder.

Hallå där... Atlas Copco!

Tre frågor till Mattias Olsson, chef för "investor relations" vid Atlas Copcos huvudkontor i Stockholm.

Atlas Copcos marknadsbolag i Ouagadougou öppnade i oktober 2012. Hur många anställda har ni just nu, ett halvår senare, på plats och vad arbetar de med?

- Vi har 10 anställda som arbetar med försäljning, service och administration. Vi räknar med att öka antalet anställda, framför allt inom service.

Vad för slags samarbeten och kunder har ni i Burkina Faso? Både större inhemska, regionala eller internationella företag och lokala mindre företag/privatpersoner? Vad för slags mineraler bryts i företagen?

- Vårt marknadsbolag i Burkina Faso säljer främst gruvutrustning och utför relaterad service, men säljer även anläggningsutrustning och industrikompressorer. Vi redovisar inte vilka kunder vi säljer till, men det är ett flertal. Det är framför allt internationella företag, men även till lokala kunder. Vi säljer inte till privatpersoner. Mineraler som bryts i Burkina Faso är huvudsakligen guld, men det bryts även zink.

Burkina Fasos gruvindustri expanderar snabbt och det sker en hel del småskalig gruvbrytning, bl.a. guldgrävande, ofta med bristande säkerhet. På vilket sätt märker Atlas Copco detta? Har ni föreskrifter kring vilka ni säljer utrustning till?

- Våra medarbetare utbildas i vår Affärskod och vi informerar våra kunder om våra policyer. Vi är medvetna om vikten av att skydda vårt rykte genom att arbeta med kunder som följer samma krav inom miljö, etik och socialt ansvar som vi och försöker att vara en god förebild när det gäller hälsa och säkerhet. Vi gör bedömningar av kundrisker och det händer att vi väljer att inte sälja till vissa kunder, men oftast för vi en dialog för att försöka påverka kunden i en positiv riktning.

Se också: <http://www.atlascopco.com/se/Investorrelations/sustainability/>

Karolina Jeppson

Musiken fortfarande tyst i Gao

TEXT KAROLINA JEPPSON FOTO JENNY LJUNGGREN

Gitarristen och sångaren Sidi Touré från norra Mali turnerade i Sverige i höstas tillsammans med svenske gitarristen, sångaren och tillika beundraren av Tourés musik – José Gonzales. Under konserten i Malmö talade Touré nästan uteslutande om situationen i det islamist-ockuperade Gao, hans hemstad i norra Mali. Burkinakontakt har frågat Sidi Touré hur vardagen i Gao är idag, efter befrielsen.

Situationen i norra Mali har varit svår för dess invånare, vilket nog inte undgått någon. Interventionen i januari 2013 fick islamisterna att släppa greppet om regionen men situationen är fortfarande instabil. Utöver indragna rättigheter, nya förbud och sharialagar, inskränktes kulturlivet. Musiken förbjöds i de ockuperade delarna, i det land som bär på ett rikt musikaliskt arv och är världskänt för sina musiker som Ali Farka Touré och Amadou och Maryam. "Festival au Désert", Ökenfestivalen, som brukar hållas varje år utanför Timbuktu i norra Mali, kunde i år inte arrangeras men arbetar aktivt med nya arrangemang. Ökenfestivalen tilldelades i år det prestigefyllda priset Freemuse Award, för sitt arbete att hålla musiken vid liv i regionen, av organisation Freemuse (Freedom of Musical Expression).

I Gao, nordöstra Mali, har det skett stora förändringar under ockupationen som det kommer att ta tid att återställa. Sidi Touré är en välkänd musiker i hemlandet och släppte förra året sin andra skiva, Koïma, som var uppföljare till Sahel Folk (2011).

Hur är situationen för er som bor i Gao just nu (mars 2013) efter interventionen och efter att islamisterna har gett sig av?

– Folk börjar komma tillbaka, många har faktiskt återvänt till Gao nu. Generellt känner sig folk nöjda, efter att under många, långa månader ha blivit fråntagna sina rättigheter av människor som till och med förvägrade oss rätten att andas luften som Gud gett oss. Vilka är de att göra en sådan sak?

Tror du att det kommer att ta lång tid innan livet kommer att återgå till det "normala", till hur det var innan islamisterna tog makten?

– Stadens myndigheter börjar åter fungera, borgmästaren är tillbaka, människor har börjat återuppbygga hus och institutioner. Det finns till och med de som samlats, ungdomar och kvinnor, och sopat, spolat och dränerat staden. Det dagliga livet återgår alltmer till hur det var innan, med små, små steg. Det var trots allt tio månaders ockupation, det kommer inte att gå genast, utan kommer att ta sin tid. Man får tänka på att då MLNA kom till Gao, förstördes allt som var byggt av staten

– från 1960 fram tills nu.

Hur är situationen för dig och dina kollegor som är musiker? Är det många som har flyttat ifrån Gao? Har man emigrerat till grannländer som Burkina?

– Det finns knappast några musiker kvar i Gao längre. Många har flytt till andra städer i Mali, som Bamako eller Ségou, eller ja - flytt till Burkina Faso eller Niger. Kanske snart, när saker och ting kommer tillrätta, när det blir helt lugnt, kommer de att återvända. Man känner sig ju mest tillfreds när man är hemma, och inte i exil.

Är det möjligt att spela musik och ha konserter i Gao igen?

– Nej, de musiker som är kvar kan inte spela. För tillfället finns inga strukturer eller arrangemang för sådant. Det var ju bara någon månad sedan som Gao befriades. Det finns faktiskt fortfarande vissa problem med islamisterna, så det är inte möjligt att ha konsert i Gao. Personligen har jag ett projekt i att göra en eller två gratiskonserter för barnen här. Men inte heller det är möjligt förrän lugnet har återvänt.

Växande svenskt intresse för film från Afrika

TEXT KAROLINA JEPPSON

Under våren har både FESPACO, den stora filmfestivalen i Ouagadougou och vår egen filmfestival CinemAfrica i Stockholm, arrangerats. Burkinakontakt har pratat med Mia Annerwall Elb om svenskt intresse för afrikansk film och vad Fespaco betytt för CinemAfrica.

CinemAfrica har nyligen avslutats. Hur gick årets festival?

– Årets festival innehöll 39 filmer från 17 länder och vi hade 10 internationella gäster/regissörer. Det innebär att det är en av de största festivalerna som vi anordnat. Festivalen fick stort pressutrymme i både dagstidningar, mindre tidskrifter, radio och TV.

Hade ni någon burkinsk film på agendan?

– Vi hade en kortfilm från Burkina Faso i år: Hasaki Ya Suda, regisserad av Cédric Ido.

Vad betyder Fespaco för CinemAfrica? Var det inspiration vid starten? Besöker ni Fespaco? Har ni något samarbete?

– Fespaco var själva orsaken till att

CinemAfrica finns! CinemAfrica startades av ett gäng kvinnor som åkte till Fespaco och som insåg att det inte fanns någon arrangör som visade film från Afrika i Sverige. De beslöt att skapa en förening som visar film från den afrikanska kontinenten.

Fespaco är nu en samarbetspartner, en inspiration och en festival som vi besöker för att möta regissörer, filmskapare, distributörer och för att se film. Eftersom den ligger så tätt inpå vår egen festival är det främst för nästa års festival som vi letar film där. Många filmer som visas på Fespaco har vi redan sett under året och därför är det främst för nätverkande som festivalen har betydelse för oss.

Filmen Tey (2012) av Alain Gomis från Senegal, skildrar en mans sista dag i livet. Den fick både Fespacos pris Guldhingsten för bästa film och CinemAfricas filmpris 2013. Därmed får den distribution till svenska biografer och DVD-distribution i Sverige.

CinemAfrica är på turné runtom i landet och visar filmer från den afrikanska kontinenten. Hur är publikintresset i de svenska städerna?

– Vi ser ett stort intresse för film från den afrikanska kontinenten ute i landet. Det var just det som var vår drivkraft att söka pengar från Poskodlotteriet för att kunna skapa en turné. Turnén har fått ett ettrigt stöd och skapas och växer hela tiden. Startskottet gick 1 augusti 2012 och fortsätter t.o.m. 30 augusti 2013.

Västafrikanskt på Kvinnodagen i Malmö

TEXT KAROLINA JEPPSON

I många länder – bland annat Burkina Faso – är 8 mars, Internationella Kvinnodagen, en helgdag. På Inkonst i Malmö firade filmföreningen Africa Flash, genom att arrangera en kväll med dokumentärfilmer, fotoutställning och litteraturseminarium.

Ett hundratal deltagare fick en fördjupad inblick i förhållanden för kvinnor i särskilt Senegal. Kvällen inleddes med vernissage av fotograf Jenny Ljunggrens bilder av kvinnor som gått ut yrkesskolan Satang Jabang i byn Kafountine, södra Senegal och nu arbetar som egenföretagare i byn. Därefter gav Mathilda Wallin – från Internationella Biblioteket i Stockholm, förlaget Trasten och föreningen Afrikakultur – litteraturtips på kvinnliga västafrikanska författare.

Mathilda berättade bland annat om böcker av Fatou Diome och Aminata Sow Fall (från Senegal) samt Sefi Atta och Chimamanda Ngozi Adichie (från Nigeria).

Taxi Sister (2011) är en dokumentärfilm av svenska regissören Theresa Traoré Dahlberg. Hon har följt den kvinnliga taxichauffören Boury i Dakar och skildrar hennes vardag i en utpräglad mansdominerad bransch. Genom ett statligt initiativ för kvinnligt entreprenörskap har Boury och ett tiotal andra kvinnor uppmuntrats till att ta chaufförskörkort och köra taxi.

Den andra dokumentärfilmen som visades, **Sarabah (2011)** av Maria Luisa Gambale och Gloria Bremer, handlar om

rapparen Sister Fa från Senegal. Sedan Sister Fa flyttat till Berlin med sin man, har hon börjat fundera på sin uppväxt och därmed det faktum att hon som barn blev omskuren. Hon beslutar sig för att via musiken motverka kvinnlig könsstympning. Tillsammans med sitt tyska band, beger hon sig till Senegal och Casamance för att informera bybor om riskerna med kvinnlig könsstympning och skapar musik med ungdomar och ger konserter.

- **Africa Flash** är en kulturförening i
- Malmö som lyfter fram och sprider
- film från den afrikanska kontinenten.
- Vid arrangemanget den 8 mars
- samarbetade de med Folkets Bio,
- CinemAfrica och IFEMA/Imagenes del
- Sur med stöd från Malmö kulturstöd.
- Läs mer: www.africaflash.se

Demokratistöd till Burkina

TEXT OCH FOTO STINA KARLTUN

Svenskt bilateralt bistånd till Burkina Faso ska fasas ut fram till 2016. Varför? Det är svårt att se någon logik i frågan kring vilka länder som kan komma ifråga för svenskt bilateralt biståndssamarbete. Det handlar om politiska beslut. De verkliga skälen presenteras ofta inte i sin helhet. Stina Karlton ser på nära håll vart de svenska pengarna går. I detta bildreportage ger hon exempel inom området mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet.

Det finns en önskan hos biståndsmministern att dra ned på antalet biståndsländer. Just Burkina Faso har inte som land någon djup förankring i svensk opinion vilket kan göra det enklare att stryka landet från listan. Redan vid förra översynen 2007 hängde det verkligen på gårdsgården om Burkina Faso skulle få vara med – och så gick det bra för Burkina Faso den gången. Något som inte är bra för Burkina Faso är att den demokratiska utvecklingen har gått långsamt och att landet leds av en president som kom till makten genom en kupp och har som vana att använda sig av metoder som inte rimmar med demokratiska förhållningssätt för att hålla sig kvar vid makten. Blaise Compaoré hör till en krympande skara av statschefer som har suttit vid makten i över 25 år. Han tog makten 1987.

Vad talar för Burkina Faso?
I regeringens senaste budgetproposition (Prop. 2012/13:1 utgiftsområde 7), finns ett avsnitt ”Fattigdomskartan ritas om”. Här konstateras: ”Även om det svenska biståndet är inriktat på att lyfta de fattigaste människorna snarare än länder ur fattigdom, ser regeringen det som biståndets huvudsakliga uppgift att rikta sig till de fattiga människor som lever i länder som har begränsade egna resurser, d.v.s. låginkomstländer.” I anslutning till beslutet har Gunilla Carlsson uttalat att det inte finns något svenskt ”mervärde” med vårt bistånd. Nedan följer argument som undertecknad och andra från Ambassadens sida har framfört, för att peka på vilken roll Sverige kan spela i Burkina Faso.

1. I Burkina Faso lever majoriteten i fattigdom och landet är ett låginkomstland,

alltså ett land där bistånd är relevant och där mycket återstår att göra för att bygga en grund för utveckling.

2. Burkina Faso har en i flera avseenden relativt väl fungerande samhällsapparat vilket möjliggör samarbete med administrationen.

3. Burkina Faso spelar en vital roll i en turbulent region och kan fungera som en stabiliserande faktor när Västafrika riskerar att gå mot ökat kaos, på grund av islamistisk terrorism, gränsöverskridande trafficking av människor, droger och vapen, piratverksamhet m.m. Att stötta landet i kampen mot dessa hot, som påverkar hela världssamfundet, kunde vara en mycket god idé.

4. Till dessa argument kommer det faktum

► ADEP, kvinnor som dansar.

att Sverige med viss möda har etablerat sig i landet, skapat sig en viss profil i synnerhet i förhållande till arbete med vatten och sanitet, forskning, skog och miljö och sist men inte minst mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet.

Vad gör Sverige för mänskliga rättigheter i Burkina Faso?

En röd tråd i det arbete som Sverige stödjer bilateralt i Burkina Faso är ”egenmakt” (empowerment), det vill säga att människor med lite makt och resurser ska kunna skaffa sig kunskap och mod att vara med och bidra i att förändra och styra landet och kämpa för sina rättigheter. För många burkinier, innebär självstyrande kommuner och medborgerliga rättigheter något nytt. Genom organisationen Diakonia stödjer och samarbetar Sverige med flera olika lokala organisationer. En organisation är *Association du Monde Rural* (AMD). Den bedriver ett intensivt och innovativt arbete för mänskliga rättigheter och medbestämmande i en handfull fattiga kommuner i Burkina Fasos norra region. I början var det svårt att få med sig kommunalråden. Nu har över 60 kommuner (av totalt 320) hört av sig och vill ha hjälp att ordna liknande aktiviteter. En annan organisation är *L'Association d'appui et d'éveil Pugsada* (ADEP) som arbetar på olika sätt mot sexuella trakasserier av flickor, bland annat för att motverka och förebygga kvinnlig könsstympning. Här följer några illustrerande exempel som vi nyligen har deltagit i på plats.

Kommunalt möte i Touga

Dagen för mötet har omkring 600 personer samlats på torget i byn Touga. I ena ändan sitter kommunfullmäktige och kommunalrådet (”le maire”). Efter inledande dans, sång och tal presenterar kommunalrådet kommunens budget och berättar hur pengarna har använts. Han talar också om de svåra beslut som hade tagits kring användandet av kommunens magra budget. Efter det ställs frågor av kommunens invånare.
– När Du valdes lovade Du en ambulans. Den är viktig för oss kvinnor vid förlossning, om något skulle gå fel. Vad blev det av ambulansen?

– I vår by har lärarna inga hus att bo i. Det blir omöjligt att få hit lärare om det inte finns hus. Nu har vi själva byggt, men det är bara provisoriskt. Kan vi få hjälp med detta?
Mötet har förberetts under lång tid, minst ett halvår. Diskussionsmöten, separata möten för män och kvinnor, måste hållas dessförinnan i de olika byarna i kommunen, under flera månaders tid. Utan kunskap och mod vågar inte befolkningen komma till ett stormöte och ställa sina frågor. För dem är det nytt både med kommuner och att man väljer sin lokala ledare. Mötet avslutas med att en kommitté väljs som ska följa upp frågorna inför nästa års stormöte.

Teater för att skapa dialog

I byn Minissia arbetar man med forumteater. Teaterorganisationen *Ateliér Théâtre Burkinabé* (ATB) har funnits på plats i en vecka. Nu ska en pjäs spelas som handlar om ett problem på orten. Det finns en uppköpare av sand som har övertalat vissa mäktiga att få hämta sand.

Men det skadar miljön och odlingarna i långa loppet. Byn är delad i frågan. Pjäsen avbryts och problemen diskuteras. Man pratar om de olika karaktärerna och deras moraliska halt. Publiken inbjuds att hoppa in och spela en roll och testa skilda förhållningssätt. En ung kvinna med ett barn på armen hoppar in och gör en roll – och hela byn, inklusive de mäktiga äldre männen tittar på. Under veckan som gått har olika köns- och åldersgrupper träffats och diskuterat sina problem och försökt att komma fram till hur de skulle kunna förbättra sin situation och vad de skulle vilja be de andra om. Nu är det dags att presentera sina synpunkter med hjälp av liknande rollspel. De unga kvinnorna,

tonåringarna, vill inte behöva arbeta så hårt att de inte hinner med skolan, männen lovar att inte dricka så mycket alkohol och pojkarna lovar att göra sina läxor om de bara får något att äta och inte behöver mätta sig med öl. Kvinnorna behöver hjälp, särskilt med att få en vattenpost till byn, så att de inte behöver bära så långt. ATB kommer att följa utvecklingen i byn och se hur man kan gå vidare. I flera fall har ATB:s arbete med byar lett till förbättringar i läskunnighet, tillgång till vatten och vägar och kunskap på olika områden, samtidigt som befolkningen själva har kunnat reda ut problem.

Reproduktiv hälsa och barnavårdsmöte

Kvinnorna dansar på i ring. Varje kvinna har en baby på ryggen. Barnavårdsmötet i Bana kombineras med en redovisning av ett arbete kring hälsofrågor. Diskussion i olika hälsofrågor har skett i mindre grupper under en tid, inte minst sådana som är relaterade till sexuell- och reproduktiv hälsa och rättigheter. Det är också ett arbete för att minska korruptionen i hälsovården. En snygg prislista för olika tjänster visas upp och presenteras av sjuksköterskan som är ansvarig (se bilden ovan). Det är viktigt att förstå att det inte kostar skjortan att bli förlöst på klinik och att veta vad som

► Barn som omhändertagits vid gränsen till Elfenbenskusten.

stod upp för demokrati och mänskliga rättigheter på ett koordinerat sätt, vilket knappt har hänt tidigare.

Stöd till ökad samhällsdebatt och rättigheter

Här följer andra exempel på resultat av arbete som fått stöd av Sida, bara några få glimtar av det som har gjorts i samarbete med Centret för demokratisk samhällsstyrning (CGD), Ministeriet för mänskliga rättigheter och Nationella Demokratiska Institutet (NDI), som Sida stödjer för kvinnors deltagande i politiken på alla nivåer. Sverige har stött civila samhällets arbete för att förhindra en ändring av konstitutionen som skulle innebära att begränsningen av mandatperioder för en president tas bort (Art. 37). CGD har spelat en avgörande roll i den kampanjen. Arbetet för att ge studenter samhällskunskap och få dem i att delta i samhällsdebatten har rönt stor framgång och det fanns år 2012 tio aktiva grupper, med i medeltal 70 medlemmar vid sex universitet. Här kan studenter diskutera och lära sig om demokrati. De styr sina grupper, men säger själva att de inte är manipulerade så som i de politiska partierna. Ministeriet för mänskliga rättigheter har trots sin skörhet

Deklaration mot könsstympning av byns ledare i Pabré med stöd av organisationen ADEF.

åstadkommit en hel del. Som exempel har lärarkandidater fått utbildning i funktionshinderade rättigheter. Ministeriet har gjort ett lagförslag för att bättra bekämpa tortyr och har initierat landets anslutning till den afrikanska MR-domstolen. Sverige har lett en officiell dialog med Burkina Faso kring mänskliga rättigheter. Ministern har kunnat använda dialogen som en hävstång i arbetet med

Kvinnor på möte med teaterorganisationen ATB.

ska betalas så att man inte blir lurad. Men det är inte lätt, den stora majoriteten är illiterat, och inte ens anslaget kommer att hjälpa för alla. Madame "le haut commissaire" – (motsvaras av någon från landstinget i Sverige) – för en tuff dialog med de samlade kring frågor som har med reproduktiv hälsa att göra. Hon riktar sig med vissa frågor till männen och vissa till kvinnorna. Kommunen Bana har blivit vald av organisationen GERDES på grundval av sitt låga valdeltagande.

Handel med barn

I byn Nyangoloko deltar vi i ett dagslångt möte om att bekämpa handel med barn. Framför mig – och en stor skara som har samlats för detta möte - står fem pojkar. De blev samma morgon omhändertagna vid gränsen. Nu ska de hjälpas till en framtid i Burkina Faso i stället för att transporteras till Elfenbenskusten och bli slavarbetare på plantager. Gränspolisens berättar hur myndigheterna tack vare organisationen TON nu samarbetar i sina försök att stävja barnhandeln ("ton" betyder förening på djula). Denna leder ofta till att barnen "försvinner", tappar bort sig och aldrig mer kan komma i kontakt med sitt förflutna. Många vet endast namnet på sin lilla by, och vet egentligen inte var de kommer ifrån. TON har arbetat upp ett stort nätverk av kontakter i hela regionen i sitt arbete med att hitta en

hållbar framtid för barn "som blivit över", i första hand i anslutning till deras ursprung. Organisationen arbetar också med att förebygga det första steget, nämligen att föräldrar skickar iväg sina barn.

Förebyggande arbete mot könsstympning

Vi befinner oss i byn Pabré, återigen tillsammans med organisationen ADEF. Majoriteten av flickorna på mossi-platån i Burkina Faso riskerar att bli könsstympade. Arbetet mot könsstympning tar väldigt lång tid. Ett vanligt inlägg är att byar, efter en tid av studier och många och långa diskussioner, deklarerar att "från och med denna dag är det slut med könsstympningen". Flickor deklarerar att de inte kommer att acceptera ingreppet, pojkar att de inte kommer att diskriminera framtida fruar som inte är könsstympade, kvinnorna att de ska skydda sina döttrar och inte verka för att de ska stympas o s v. Också hövdingarna deklarerar. En minister talar, dans- och sånggrupper bekräftar budskapet. Samtliga exempel från vårt stöd genom Diakonia är bara små smaker. Arbetet med yttrandefrihet, för att bekämpa korruptionen och det stora arbetet som görs med rättshjälp och liknande frågor har jag inte ens berört. Och inte heller de gemensamma aktioner som gjordes efter krisen våren 2011 när det civila samhället

att följa upp rekommendationer från granskningen av Rådet för Mänskliga

Rättigheter, vid FN, till exempel när det gäller dödsstraffet och inrättandet av en oberoende MR-kommission. Tillsammans med civila samhället arbetar ministeriet mot sextrakasserier av flickor i skolan, för att alla barn ska registreras, med medborgarutbildning och mycket annat.

Kvinnliga ledare tar nu egna initiativ

NDI arbetar med att stärka och stimulera kvinnor till politiskt ansvar för en politik som gynnar kvinnor och fattiga. Genom svenskt stöd gjorde det civila samhället en alternativ rapport till FN:s kvinnokommitté (CEDAW), och deltog i granskningen av Burkina Faso. De identifierade problemen följs nu upp. Arbetet ledde bland annat till vidare utbildning av parlamentariker i kvinnors rättigheter och en regional konferens med parlamentariker från 12 afrikanska länder kring hur man lagstiftar mot våld mot kvinnor i april 2011. I juni 2011 hölls en två veckor lång träning av parlamentariker som inkluderade konkret

kännedom om sektorerna hälsa och undervisning, inklusive studiebesök och gender-budgetering. Parlamentet har gjort en rapport med 21 rekommendationer att följa upp.

Med hjälp av det civila samhället arbetar NDI för att kvinnliga ledare ska bli bättre på att följa upp det som görs i landet, med grund i landets utvecklingsstrategi. Det handlar om transparens, förståelse för planering och budget och ansvarsutkrävande. Kvinnliga ledare uppmanas att ta initiativ till förändringar och att utöva ansvarsutkrävande – och stå till svars när de är ansvariga. Exempel på vad som har åstadkommits lokalt genom initiativ av kvinnor som valts till kommunfullmäktige – kvinnor som aldrig gått i skolan men som tränas att våga starta och strukturera sitt arbete – är ett alfabetiseringscenter, kreditmöjligheter för kvinnor, en brunn, en byväg, kvinnors folkbokföring, översikt över människor med funktionsnedsättning i kommunen, en gemensam odlingsyta för kvinnor, en kampanj för skattebetalning (exemplen är från 2010, från olika kommuner runtom i landet).

Slutligen stödjer Sverige också en gemensam givarfond för att gynna initiativ för jämställdhet, såväl inom staten som av det civila samhället. Ett enda exempel av många är jämställdhetsutbildning för polisen i en region.

Kraft i lokalt ägarskap

Utmaningarna i arbetet är svåra. Svårast är den skriande fattigdomen. Men det arbete som Sverige stödjer i Burkina Faso visar att det går att åstadkomma stora förändringar och att det finns kraft i det lokala ägarskapet. Det som har gjorts blir inte ogjort genom att Sverige drar sig tillbaka. Sverige hoppar av ett tåg som vi just hjälpt till att sparka igång och missar därmed möjligheten att vara med och stötta en framtida demokratisk utveckling präglad av respekt för mänskliga rättigheter.

Stina Karlton är ledande ämnesföreträdare för demokrati på Sida i Stockholm. Hon har arbetat som handläggare på Svenska Ambassaden i Ouagadougou, för mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet i Burkina Faso 2008-2012.

Svenska mervärden i långsiktigt forskningssamarbete

TEXT ANDERS MALMER
FOTO MARIA JOHANSSON

TEXT ANDERS MALMER
FOTO MARIA JOHANSSON

Svenskt forskningssamarbete med Burkina Faso innebär en stor ömsesidighet. Det bidrar inte bara till en stärkt kapacitet i Burkina Faso, utan också till en framträdande utveckling av utbildning och forskning i Sverige. Här ges exempel från Institutionen för skogens ekologi och skötsel, vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i Umeå.

Under mer än 20 år har samarbetet med Burkina Faso producerat doktorer och studenter med insikter från en viktig afrikansk region - Västafrika. Utvärdering av och strategier för forskningssamarbeten mot syd måste med nödvändighet göras över lång tid. Att kvantifiera och beskriva utfall av korta och pågående enstaka projekt ger en skral bild av verkligheten.

Första samarbetet mellan Burkina Faso och dåvarande Institutionen för skoglig ståndortslära (sedermera del av SES) skedde under slutet av 80-talet och första hälften av 90-talet. Då i form av en svensk doktorand som under relativt lång tid varvade biståndsarbete med doktorandstudier om agroforestry och trädens interaktion med mark och odlad gröda. Senare, i samband med att multilaterala forskningsinstitutet CIFOR hade ett forskningsprogram kring tropiska torr-skogar hade Institutionen för skogsskötsel (också SES sedan 2007) två svenska doktorander som arbetade med struktur, produktion och förnygring av torr-skog i Burkina Faso. Under 2000-talets första decennium drev Sida ett akademiskt kapacitetsbyggnadsprogram inom naturresursförvaltning. Under den perioden examinerades fem doktorander från Burkina Faso som handledes från SES. Efter kapacitetsbyggnadsprogrammet har samarbetet för SES del bestått i forskningsprojekt i samarbete med utexaminerade från kapacitetsbyggnadsprogrammet. Under de senaste tio åren har fem magisterstudenter hos SES gjort examensarbeten med fältarbete i Burkina Faso.

Fältundervisning med Anders Malmer

Utbildning leder till relevant arbete

Av de tre svenska doktorander som utbildats hos SES i samarbete med Burkina Faso, har en arbetat hos UD och Sida, en återfinns hos Sida och en hos CIFOR. Av de fem examinerade burkinierna arbetar alla nu i Burkina Faso. En är chef för Nationella jordbruks- och miljöforskningsinstitutets (INERA) skogsavdelning, tre är föreståndare för tre

av INERA:s regionala forskningsstationer och en är universitetslärare. Mer än 15 utexaminerade från kapacitetsbyggnadsprogrammet har bidragit till att göra Burkina Faso till en ännu bättre plattform för forskningssamarbete i utvecklingsfrågor. De fem utexaminerade från SES är inkopplade på Svenska forskningsprojekt från SLU, Stockholm-, Göteborg- och Linköpings universitet som omsätter mer

än 15 milj kr under de senaste fyra åren. Tyvärr får inte dessa projekt finansierade av Sidas forskningsråd för svenska forskare (fr.o.m. i år flyttat till Vetenskapsrådet) finansiera kollegor från syd. Under tiden har en svensk biståndsstrategi för Burkina Faso skjutits upp under flera år. Den fördröjningen, och det faktum att svenskt bistånd till Burkina Faso nu fasas ut, gör att sex svenska doktorander under utbildning i ovan nämnda svenska projekt inte får möjlighet att utvecklas tillsammans med lokala studenter. Den uppbyggda samarbetsplattformen och de pågående projekten skulle naturligtvis varit en utmärkt grund för fortsatt välbehövlig kapacitetsbyggnad i Burkina, med starka svenska mervärden.

Ett annat mått på grogrunden för samarbete och utveckling är att forskare från SES och våra alumni under 2011 och 2012 kunnat ordna diskussionsworkshops kring framtidsscenarier för jord- och skogsbruk i Burkina Faso i relation till global utveckling. Detta har skett genom nätverket Focali (www.focali.se). Medverkande i diskussionerna har varit såväl forskare från Burkina och Sverige som myndigheter och ministerier i Burkina. En av våra forskarkollegor i pågående projekt vid SES blev vid årsskiftet utnämnd till minister för vatten och sanitet i den nya regeringen i Burkina Faso. Vårt projekt, där hon är inblandad, handlar om relationerna mellan mängden träd i landskapet, vattentillgångar och utvecklingen av levnadsvillkor på landsbygden.

*Svenska mervärden
underutnyttjade*

Under senare år har rekryteringen av doktorander och post-docs till forskning med svenska nationella frågeställningar blivit internationell men inte global; mer än hälften av dessa grupper vid SES är idag från andra länder (med stark dominans av Europa och Nordamerika). Ur detta perspektiv är forskningssamarbeten mot syd instrumentella för att uppnå en global forskningsmiljö i ett alltmer globalt samhälle. Närvaro av studenter och forskare från syd har betydelse både för en kulturell mix av forskningskultur och motivation för forskning, men inte minst för att öka förståelse för ekosystemfunktioner. Att

kunna ha möjlighet att se hur olika grundläggande biologiska och abiotiska förutsättningar varierar mellan nordliga och sydliga ekosystem är viktigt både för en grundläggande förståelse och för inspiration för forskning kring globala klimat- och mänskligt drivna förändringar. Det faktum att närmare hälften av våra lärare och forskare har erfarenheter från syd har också stor betydelse för möjligheten att ge universitetsutbildningen en global prägel. Merparten av de studenter som fördjupar sig och gör examensarbete inom "utvecklingssektorn" hamnar på "vanliga arbeten" inom skogs- och naturresurssektorn hemma i Sverige.

"En av våra forskarkollegor i pågående projekt vid SES blev vid årsskiftet utnämnd till minister för vatten och sanitet i den nya regeringen i Burkina Faso."

Detta kan vid en första tanke vara slöseri med skattemedel, men är troligen i ett längre perspektiv värdefullt i och med att både skogssektorn och miljöfrågorna blir alltmer globala. En student som gör fältarbete under knappa förhållanden i syd får i många fall också speciella erfarenheter kring att anpassa sig till annan kultur, lösa praktiska problem under knappa förhållanden och våga hantera främmande språk – erfarenheter som är värdefulla i all yrkesverksamhet.

Långsiktighet nödvändig

Svenska biståndsinsatser kring akademisk kapacitetsbyggnad och multilaterala insatser för utvecklingsforskning (t.ex. med CGIAR – multilateralt system av forskningsinstitut och program) har alltid varit okoordinerade med satsning på ”utvecklingen av den svenska kompetensbasen” (Svenska doktorander och forskare inom utvecklingsforskning). SES samarbete med Burkina Faso är bara ett av många exempel på långsiktig uppbyggnad av samarbete inom forskning och utbildning som ger resultat – trots att en långsiktig strategi mellan olika insatser saknats. Sida har under senare år stött svenska nationella nätverk med ansatser till samarbete mellan olika svenska

universitet. Detta har gett konkreta resultat i multidisciplinära projekt och aktiviteter. Vidare har SLU under det senaste året satsat omfattande resurser på samordning av utvecklingsforskning inom "SLU Global" som en åtgärd inom PGU (politik för global utveckling – svenska myndigheters egna satsningar kring global utveckling). Behovet av kunskap i syd för att möta globala utmaningar har aldrig varit större och samtidigt har troligen svensk beredskap för att göra en insats för kapacitetsbyggnad och utvecklingsforskning aldrig heller varit större. Som kontrast saknar man en långsiktig strategi i dessa frågor från berörda myndigheter och departement. Utfasningen av biståndet till Burkina Faso är bara ett av många symptom på detta.

•
•
•
• **SES**

- Institutionen för skogens ekologi och skötsel (SES) vid SLU i Umeå har för närvarande ca 100 anställda och omsätter strax över 100 milj kr per år. Av 46 anställda forskare med doktorsexamen (ej inkl post-docs) har 20 forskare på olika sätt varit inblandade i samarbeten och kapacitetsbyggnad i syd och i tropiska miljöer. Under de senaste 25 åren har 21 doktorer examinerats med tropisk/utvecklingsprofil; tio svenska och elva från syd. Under samma tid har mellan 30 – 40 jägmästar- och markvetarstudenter gjort examensarbeten och magisteruppsatser med fältarbete i u-land med handledning från institutionen. Under de senaste decennierna har denna "utvecklingsinriktade" utbildning och forskning växt i omfattning. Examinerade doktorer var t.ex. under 80-talet en person och i början på 2000-talet elva personer. För 2010 – 2015 är åtta doktorander examinerade och registrerade kring utvecklingsforskning.

Anders Malmer är professor i Tropiskt skogsbruk med inriktning på markvetenskap vid SLU:s Institution för skogens ekologi och skötsel. Han har erfarenhet av utvecklingsforskning sedan 1986, på flera kontinenter, med många universitet i syd och i samarbete med flera CGIAR institut. Malmer har under året deltagit i uppbyggnaden av SLU Global som temaledare för samordning av insatser kring "Restoration of degraded rural landscapes".

Från Ouaga till Lund

TEXT OCH FOTO KAROLINA JEPPSON

Hon har en förhoppning om att få jobb någonstans i världen. I Burkina är det för tillfället omöjligt. Tabitha Aude Ilboudo, 26 år, från Ouagadougou har fått stipendium från Svenska Institutet för att gå masterprogrammet International Development and Management på Lunds Universitet.

Arbetsmarknaden i Burkina svår

Tabitha har växt upp i Ouagadougou och bodde där tills hon gått ut gymnasiet. Efter det tog hon ett sabbatsår.

- Det är ovanligt där jag kommer ifrån, men jag fick möjligheten att åka till England och lära mig engelska under ett år och jobba som volontär. Efter det pluggade jag i Dakar ett tag. Sedan gjorde jag färdigt min BA (fil.kand) på Northern Illinois University i Kommunikation, säger hon, på en engelska som är en mix av brittisk och amerikansk accent. Hon reste hem för att försöka hitta jobb i Ouagadougou, med information och kommunikation. Det visade sig vara svårt.
- Jag var hoppfull. Men den internationella krisen i ekonomin slår hårt mot alla. Då sökte jag stipendium från Svenska Institutet, som jag fick. Och så var jag tillbaka i skolan... Vi var många som försökte hitta jobb i Burkina, både vi som studerat utomlands och de som studerat hemma. Vissa gick tillbaka till att plugga, andra blev arbetslösa. Min drömbubbla

”Jag var hoppfull. Men den internationella krisen i ekonomin slår hårt mot alla. Då sökte jag stipendium från Svenska Institutet, som jag fick.”

spräcktes där. Det finns inte jobb. När jag är klar kommer jag att leta efter jobb över hela världen.

Tror du att situationen kan ändras tills du gått ut?

- Två år är för kort tid för förändring. Det handlar om både ekonomi och korruption. Det är väldigt svårt att ens få en praktikplats utan att känna någon. Jag hade turen att få en praktik ändå.

Behövs inte din utbildning i Burkina?

- Det finns stora behov, men det spelar ingen roll. Om man är oerhört kompetent kan det gå att få jobb tror jag, men det är både en tuff ekonomisk situation – och arbetsmarknaden präglas av korruption. Det har stoppat många kompetenta människor även innan den ekonomiska krisen. Annars jobbar man med vad som helst eller pluggar vidare. Men vänner som

utbildat sig vid välkända universitet, som Césaire i Dakar, har också stora svårigheter. Vissa har två masters. Några få har fått jobb på franska oljebolag. Kan man söka sig utomlands gör man det. Många har sökt sig till USA på sistone, mer än till Frankrike. Frankrike kräver otroligt mycket pappersarbete som man måste gå igenom innan man kan komma dit. Människor åker hellre någon annanstans.

Mångkulturell utbildning

- På masterprogrammet International Development and Management på Lunds Universitet är undervisning på engelska och klassen är mångkulturell, vilket gör det hela än mer spännande. Tabithas studentkompisar är från USA, Kanada, Syrien, Yemen, Nepal, Tyskland, Finland och Danmark. Hon själv och en student från Sierra Leone är de enda från den afrikanska kontinenten. Genom programmet utbildas studenterna till att arbeta med utvecklingsfrågor, antingen i fält eller på ett övergripande plan. Det ingår praktik hos en organisation inriktad på utvecklingsfrågor.
- Jag vill göra mitt fältarbete i Sydamerika. Jag vill lära mig mer om kulturerna där, om miljöfrågor och utveckla min spanska. Colombia eller Argentina, kanske?

Internationellt bistånd behövs

- När jag berättar för Tabitha att svenskt bistånd till Burkina ska fasas ut inom några års tid, blir hon väldigt förvånad.
- Varför väljer man att sluta stödja ett av de fattigaste länderna i världen? Jag blir helt förvirrad, helt perplex, säger hon.

Vilka sektorer i Burkina tycker du är viktigast att stödja med internationellt bistånd?

- Jordbruk och utbildning. Vår ekonomi är beroende av jordbruket, därmed regnet. Klimatfrågorna blir viktiga. Och utbildning, för att människor måste ha en grundutbildning, flickor och pojkar. För många barn på landsbygden är skolan inte ett alternativ eftersom man måste hjälpa sina föräldrar med lantbruket. Men om skolan är gratis och ifall man får lunch i skolan, skulle föräldrarna inte klaga. Därefter tillägger hon:
- Och hälsa, särskilt mödravård. Jag

gjorde nyligen en kvalitativ studie inom masterprogrammet. Över 2000 kvinnor i Burkina dör varje år vid förlossning eller vid graviditet. 1-2 kvinnor av 4 är missnöjda med barnmorskorna. Vi har stort behov av stöd till jämställdhet på alla områden, säger hon med allvar i rösten.

Hur viktigt är internationellt bistånd?

- Det är viktigt, för regeringen investerar inte alltid själv inom de områden där pengar behövs. Till exempel hälsosektorn, och i hälsosektorn är mödravården åsidosatt. Samtidigt är det mycket biståndspengar som används till ”show-off”. Men vi har fått bra stöd, holländarna ger exempelvis mycket bistånd till vattenrening och sanitet.

Flyktingar från Mali

- Situationen i Mali har påverkat Burkina, något vi kommer in på i slutet av vårt samtal. Många människor från norra Mali har sökt sig till Burkina under islamisternas ockupation.
- När människor har tillgång till vapen,

”För många barn på landsbygden är skolan inte ett alternativ eftersom man måste hjälpa sina föräldrar med lantbruket. Men om skolan är gratis och ifall man får lunch i skolan, skulle föräldrarna inte klaga.”

kan sådana här konflikter blossa upp snabbt. Vi hade en liknande situation med flyktingar från vissa etniska grupper då det var kris i Elfenbenskusten. Nu tror jag att tuaregerna kommer att få det svårt i Mali och många kommer att fortsätta flytta till Burkina eller Niger.

Vi börjar packa ihop oss, efter ett par timmars samtal. På vägen ut träffar Tabitha en student som hon gör studentradio med, på engelska.

Kan du tänka dig att stanna i Sverige?

- Om jag får ett jobb så! Det är visserligen väldigt kallt... men jobb kommer först, säger Tabitha med ett skratt och drar upp kapuschongen.

Richard Kima är stipendiat via Svenska Institutet. Han kom till Umeå hösten 2012 och studerar statistik vid Umeå Universitet. Här är han på besök hos fotografens dotter och provar på skidåkning.

FOTO INGRID SEEGER

- Svenska Institutet ger studenter från särskilda länder möjlighet att söka finansiering för specifika utbildningar i Sverige.

Barn lär sig odla ekologiskt

Burkinas Vänner samarbetar med skola i Somiaga

TEXT OCH FOTO MAY GAUFFIN

I en liten by i norra Burkina Faso, i det allra torraste landskapet strax söder om Sahara, odlar barnen själva sin mat i skolan. De gör kompost, blandar guldvatten och jagar termiter samtidigt som de blir allt duktigare i sitt ordinarie skolarbete.

Om man för ett par år sedan hade frågat barnen i Somiaga "Vad vill du bli när du blir stor?" hade de flesta pojkar antagligen svarat: "Jag vill bli köpman med egen butik i staden", eller "snickare" eller "skräddare". Flickorna hade kanske svarat: "Lärare" eller "barnmorska". Ett är säkert, nästan ingen hade sagt: "Jag vill bli bonde". Idag är det annorlunda. Efter att ha arbetat med jorden i skolan under tre år har nästan alla barn förändrats. De tycker det är roligt med jordbruk. Det är roligt att se när det växer. Att ständigt vattna, rensa ogräs, bekämpa ohyra och ibland misslyckas, det hör till. Entusiasmen finns där, trots motgångarna.

Nya sätt att odla

Samarbetet med skolan i Somiaga och Burkinas Vänner i Stockholm, började för ett antal år sedan. Forskaren Patrick Fox

från Stockholms Universitet, undersökte tillgången på regnvatten i just den här delen av Burkina Faso. Han kom fram till att det regnade tillräckligt, men inte alltid just när regnet behövdes. Alltså fann han att det gick att spara på regnvattnet i bassänger i anslutning till odlingarna, för att sedan använda vattnet när det behövdes. Det låter ju enkelt, men det svåra var att få bönderna att acceptera detta. Trots experiment som visade att det var möjligt, övertygades inte bönderna. Att införa nya arbetssätt i ett mycket fattigt samhälle utan marginaler är svårt, en erfarenhet som många biståndsarbetare fått uppleva. Burkinas Vänner började då samarbeta med skolan, kring att lära barnen att odla jorden bredvid skolan. Experterna Korodjouma Ouattara och Didier Zida från Assambus' systerförening i Ouagadougou tillkallades. De två burkinska agronomerna hade utbildat

sig vid Umeå Universitet med stöd från Sida. De undersökte förutsättningarna för lantbruk bredvid skolan. Svaren blev positiva. Det skulle gå att odla jorden. Det som behövdes var ett stängsel runt marken så att inga djur kunde ta sig in och äta skördarna, samt en brunn.

Stora framsteg för elever och lärare

Lärarna var entusiastiska. De kunde redan mycket om växter, odling och ohyra i teorin, lite mindre i praktiken. En skolledig söndag gjordes därför en resa till ett odlingsområde intill en konstgjord sjö några mil bort. Det blev lärarnas första studiebesök och drömmarna om framtidens odling var stora och fantastiska. I skolan i Somiaga finns idag sex klasser och alla elever bidrar med arbete i lantbruket. Ansvaret är välorganiserat och

Första sådden i Somiaga.

Barn hämtar vatten.

Varje klass har minst 50 elever.

fördelat med tanke på ålder och annan arbetsbörda. Det kräver tid och det är tungt. Men det som förväntat föräldrar och lärare mer än något annat är att så gott som alla elever blivit mycket duktigare och klarar examen i alla andra ämnen, även teoretiska. Trots den större arbetsbördan går därför en allt större andel elever vidare till högstadiet i Ouahigouya 7 km bort.

Stöd genom Forum Syd

Efter en förstudie har projektet pågått i tre år med stöd från Burkinas Vänner i Stockholm och Forum Syd. Sista steget

pågår, det som handlar om att bygga bassänger för att samla vatten. Sedan kommer det att avslutas efter att lärarna nu är självgående i att göra kompost, samla utsäde, göra gödsel, jaga ohyra och sköta odlingarna med elevernas hjälp. Dessutom finns vid behov, tillgång till Assambus experter i Ouagadougou.

May Gauffin är dokumentärfilmare och aktiv pensionär.

- **Burkinas Vänner i Stockholm (BViS)**
- är en lokal avdelning till Assambus och har ett 70-tal medlemmar. De bildades 1995 efter en resa till Burkina Faso. Med på resan var också medlemmar från Burkinas Vänner i Skåne och Burkinas Vänner i Göteborg. Endast Burkinas Vänner i Stockholm finns kvar idag.
- BViS har samarbetat kring flera projekt och utbyten, bl.a. kring brunnsborrning i byn Bala och drift av förskola i byn Nakamtenga. Burkinas Vänner bidrog också till grundandet av filmfestivalen CinemAfrica.

• Läs mer: www.assambus.org

Vad händer i kommunalpolitiken?

TEXT OCH FOTO STEN HAGBERG

Etnicitet, traditionell elit och manligt företrädare på maktens arenor har ofta styrt vilka man röstar på. Men Sten Hagberg som följt kommunalpolitiken, ser att människors medvetenhet och delaktighet sakta växer fram.

Söndagen den 2 december 2012 genomförde Burkina Faso riksdags- och kommunalval. Regeringspartiet CDP behöll makten i riksdagen med 70 av 127 mandat. Men valet var ändå en framgång för oppositionen, särskilt för Zephirin Diabré's UPC som fick 19 mandat. CDP:s koalitionspartner ADF/RDA med Gilbert Noël Ouédraogo fick 18 mandat. Dessutom fick flera andra partier – exempelvis UNIR/PS, UPR, CFDB och PDS/Metba några mandat vardera. Även om CDP nu sitter kvar orubbat, har den parlamentariska oppositionen en chans att formulera politiska alternativ.

I kommunalvalet blev bilden delvis en annan. Nationella koalitionspartners kan vara politiska motståndare på kommunal nivå. I kommunerna är politik mer konkret och handlar om hälsovård, skola och andra investeringar.

Under senare år har jag alltmer kommit att intressera mig för kommunalpolitik. För närvarande bedriver min kollega Gabriella Körling och jag antropologisk forskning i västafrikanska kommuner med fallstudier i Burkina Faso, Mali och Niger. Vi undersöker hur demokrati praktiseras och uppfattas av vanliga människor, och på vilka sätt som människor tolkar lokala politiska processer.

Maktens opposition

I Burkina Faso har val genomförts regelbundet sedan 1991. Presidentval, riksdagsval och kommunalval har genomförts med tilltagande demokratiskt legitimitet. President Blaise Compaoré – som kom till makten genom en blodig militärkupp 1987 då president Thomas Sankara dödades – är fortfarande vid makten, men enligt konstitutionen måste

han avgå. Den partipolitiska oppositionen är svag. CDP stödjer givetvis president Compaoré. Men han har också stöd från andra partier. Begreppet la mouvance présidentielle – presidentrörelsen – omfattar partier som inte är del av CDP men som stödjer Compaoré. Partier, som exempelvis Rassemblement pour le Développement du Burkina vars ledare Célestin Compaoré är kusin med presidenten, kan lokalt vara motståndare till CDP samtidigt som man stödjer Compaoré. Jag har hört företrädare för partier i presidentrörelsen säga att Bilési kagne, nga sedepe magne ("Blaise är bra, men CDP är dåligt").

ADF/RDA är sedan 2005 en annan stödtrupp. Vid presidentvalet 2005 ställde partiet sig bakom Compaorés kandidatur och fick i utbyte ett antal ministerposter. ADF/RDA är ett parti som lokalt konkurrerar med CDP.

► Kö till vallokalen i Péní.

Utöver den här typen av partier finns det en märklig rörelse, kallad FEDAP-BC ("Föreningsfederationen för fred och framsteg med Blaise Compaoré"), som består av sympatisörer till presidenten, men tar avstånd från CDP. FEDAP-BC sågs länge som CDP:s konkurrent om presidentens gunst; presidentens yngre bror François Compaoré ledande federationen.

Den radikala oppositionen

Det finns också verkligt oppositionella krafter som verkar i landet. Det ledande oppositionspartiet är UNIR/PS, ett parti som leds av advokaten Bénéwendé Sankara. UNIR/PS är ett sankariste-parti, som baserar sin ideologiska grund på President Thomas Sankaras (1983-1987) ideologi. Men det finns flera sankariste-partier som är splittrade sinsemellan.

En annan viktig parlamentarisk kraft är Arba Diallos PDS/Metba. Den tidigare diplomaten och utrikesministern Diallo kom tvåa i presidentvalet 2010 och är staden Doris starke man.

Politiska rörelser utanför partipolitiken utgörs av mänskliga rättighetsorganisationer, fackföreningar och andra rörelser som vill verka för rättstaten och respekt för demokratiska fri- och rättigheter. MBDHP har tillsammans med mer spontanta rörelser som Trop c'est trop och La vie chère den gemensamma nämnaren att man vill få bort Compaoré.

En del bedömare menar att MBDHP och andra rörelser i själva verket styrs av det underjordiska kommunistpartiet PCR.V. Detta parti vars ursprung kan sökas i studentrörelser i Bordeaux och Dakar i början av 1980-talet spelar en viktig roll i olika protestaktioner men ställer inte upp i val.

Burkina Fasos politiska landskap är alltså motsägelsefullt. Å ena sidan finns allestädes närvarande politiska partier och rörelser som stödjer status quo. Å andra sidan finns alltså en splittrad – och även underjordisk opposition – som många talar om men vars existens är svårbevisad.

Oppositionens Dori

Eftersom Arba Diallo gjorde ett starkt presidentval 2010 var det särskilt intressant att följa hans kampanj i riksdags- och

kommunalvalen. Folk har förtroende för Diallo. Under sin tid som borgmästare har han gjort viktiga insatser för vatten och sanitet i kommunen. Diallo kommenterade sin popularitet med att konstatera att i Sahel "löser man vattenproblemet har man tagit bort den allra största bördan".

När det gäller riksdagsvalet utsåg CDP en utmanare av rang i kulturministern Baba Hama. Det var en hård valkampanj om de två riksdagsplatserna, men Arba Diallo fick till slut det ena mandatet och Baba Hama det andra. I kommunalvalet vann Diallo däremot en jordskredsseger med 106 av de 172 kommunfullmäktigeledamöterna. Han fick absolut majoritet och fortsätter som borgmästare i Dori.

Men Baba Hama och Arba Diallo är inte de enda viktiga politiska aktörerna i kommunen. En annan är Emiren av Liptaako – den traditionella peul-hövdingen i Dori – och det är en komplicerad historia. Den framlidne emiren Abdoulaye Nassourou Dicko regerade mellan åren 1960 och 2010. Under Thomas Sankaras regim gick Dicko i landsflykt, men kom sedan tillbaka i och med demokratiseringen. År 1995 blev emiren vald till borgmästare i Dori, och förkroppsligade därmed traditionell makt med ett demokratiskt valt ämbete. Men väljarna var inget vidare nöjda med Dickos borgmästartid och han röstades bort i kommunalvalet 2000.

Etnicitet och tradition i Sidéradougou

Ett annat exempel på oppositionspolitik på kommunalnivå är RDB i Comoé-provinsen. I landsortskommunen Sidéradougou är det CDP-styre, men med en stark opposition i form av RDB och dess lokale ledare Amadou Ouattara. Här spelar etnicitet en stor roll i partipolitiken. Medan de etniska grupperna dyula och tiefo – som anses vara grundare av byarna – i stort sett stödjer RDB så är andra grupper – Dogossé och Karaboro – mer engagerade i CDP. Lägg därtill att mossi och peul med rötter i norra och centrala Burkina Faso också brukar ha en tendens att stötta regeringspartiet.

RDB:s Amadou Ouattara har under lång tid varit engagerad i hälso- och sjukvårdsfrågor i kommunen. I valet 2006 segrade CDP och generaldirektören för INSD – motsvarande Statistiska

centralbyrån – Bamory Ouattara blev borgmästare i Sidéradougou. Denne borgmästare bor i Ouagadougou och kom till kommunen en gång per kvartal. Istället har den 1:e viceborgmästaren Daouda Sanogo varit kommunens starke man.

I kommunalvalet 2012 kandiderade RDB:s Amadou Ouattara åter, men den här gången var CDP-kandidaten den pensionerade polischefen Saïdou Ouattara, också han boende i huvudstaden. Saïdou Ouattara har under senare år tjänstgjort i Darfur i Sudan och varit del av fredsbevarande insatser. Efter en hård valkampanj stod CDP som segrare med 53 mandat i kommunfullmäktige mot 28 för RDB och ett mandat för ADF/RDA.

För RDB:s Amadou Ouattara var det viktigaste att vinna i centralorten Sidéradougou: "På landsbygden vann CDP men i stan hade de ingen chans".

- **CDP:** Congrès pour la Démocratie et Progrès
- **UPC:** Union Pour le Progrès et Changement
- **ADF/RDA:** Alliance pour la Démocratie et la Fédération/le Rassemblement Démocratique Africain
- **UNIR/PS:** Union pour la Renaissance/ Parti Sankariste
- **UPR:** Union Pour la République
- **CFDB:** La convention des forces démocratiques du Burkina
- **PDS/Metba:** Le Parti pour la Démocratie et le Socialisme
- **RDB:** Rassemblement pour le Développement du Burkina
- **PCR.V:** Parti Communiste Révolutionnaire Voltaïque
- **MBDHP:** Mouvement Burkinabè des Droits de l'Homme et des Peuples
- **FEDAP-BC:** Fédération Associative pour la Paix et le Progrès avec Blaise Compaoré
- **INSD:** Institut National des Statistiques et de la Démographie

I Banfora utmanade RDB CDP.

Andemeningen är att i byarna bor lättmanipulerade analfabeter medan det i centralorterna bor ”intellektuella” som vet mer om politik. Sedan resultatet publicerats gällde den stora striden om Amadou Ouattara skulle kunna bli 1:e viceborgmästare. Men CDP utsåg en av sina egna som stand-in för borgmästaren Saïdou Ouattara och föreslog att Amadou Ouattara skulle bli andre viceborgmästare. Men han vägrade och är fortsatt oppositionsledare i Sidéradougou.

Kvinnomakt och kvoteringsfällan

Ett sista exempel på kommunalpolitik rör effekterna av den lag som röstades fram av riksdagen år 2009 och som innebär att underrepresenterat kön (läs: kvinnor) skall finnas på 30 % av alla valbara platser till kommun- och riksdagsval. Denna lag som syftade till mer jämställdhet har dock inte alls haft avsedd effekt. I själva verket har kvinnornas andel i kommunfullmäktige och riksdag minskat. Från 17 av 111 kvinnliga riksdagsledamöter under förra mandatperioden blev endast 10 av 127 kvinnor invalda 2012. Hur kan det komma sig? Jo, eftersom CDP tidigare dominerat politiken och nu fått ett kvalificerat motstånd av partier som

UPC, ADF/RDA och PDS/Metba har det blivit mer b om personen är första- eller andranamn på listan. Och i de flesta fall visar det sig att kvinnorna varit andranamn och därför i många fall inte blivit valda. En kvinnlig politiker som jag talat med hävdar att ”den där usla lagen i själva verket blev en fälla”.

Framväxten av en demokratisk kultur?

Den intressanta frågan gäller huruvida riksdags- och kommunalvalen i Burkina Faso är ett steg på vägen mot en fullfjädrad demokrati. Jag menar att valen visar att det håller på att växa fram en demokratisk kultur i landet. Medborgaren väljer inte bara den lokala eliten – hövdingarna och andra big men – utan börjar alltmer kräva konkreta resultat. När emiren Abdoulaye Nassirou röstades bort i Dori innebar det att befolkningen agerar som medborgare snarare än undersåtar; emiren var fortsatt emir men kunde inte längre vara borgmästare. När Amadou Ouattara inte accepterade att vara andre vice borgmästare utan föredrog att fortsätta vara i opposition bekräftas principen om att politik inte bara handlar om att samsas vid köttgrytorna utan också handlar om idéer och principer. Och när kvinnorna reagerar

mot att kvotering i praktiken kommit att innebära att kvinnorna tappar mark i valda församlingen ser vi att en demokratisk kultur växer fram i det vardagliga politiska arbetet i burkinska kommuner.

Hemmagjord skylt till första majdemonstrationen i Bobo - Dioulasso.

Fotbollsfeber i Burkina

TEXT KAROLINA JEPPSON FOTO INGRID SEEGER

Marknaden i Koudougou vid tiden för afrikanska mästerskapen i fotboll.

Burkina Faso kom på silverplats i de Afrikanska Mästerskapen i januari och februari 2013, efter att ha besegrats av Nigeria i finalen. Det är en stor fotbollsframgång för landet. Fotboll är också ett område där Sverige och Burkina har samarbetat, genom Gothia Cup och Diakonia.

Tomas Hammar, nu pastor vid Gemensam Framtid, var en av de som arbetade i Burkina Faso. – Jag jobbade med ett fotbollsprojekt i Ouagadougou under tre år, varav två år på plats, 1998-2001. Diakonia och Gothia Cup stod bakom. Syftet var att utifrån FN:s barnkonvention via sporten arbeta med barns rättigheter. Verksamheten bestod både av fotboll och sociala aktiviteter och 200 - 300 barn deltog i arbetet som var ett Sida - stött projekt.

Tomas Hammar berättar att Diakonia tyvärr drog sig ur arbetet efter ett tag, (2004 eller 2005), varefter Gothia Cup på egen hand försökte stödja arbetet ekonomiskt samtidigt som man försökte hitta en ny samarbetspartner. Det visade sig vara svårt.

– Gothia Cup tvingades också till slut att upphöra med stödet. Verksamheten har dock sedan dess fortsatt i mindre skala genom min burkinske kollega David Zoungrana, som var projektledare på plats, säger Tomas Hammar.

Burkinaprojektet har fått stå som modell för andra liknande projekt i de båda Kongoländerna. 2003 startade Svenska Missionskyrkan och Gothia Cup ett fotbollsprojekt i Kongo Brazzaville och 2010 ett liknande i Kongo Kinshasa. – Båda fungerar bra med tillsammans ca 700 barn i verksamheten.

Glad fotbollssupporter i Koudougou.

Den Västafrikanska Kammaren för Handel och Kultur i Sverige

TEXT KAROLINA JEPPSON

I januari i år lades grunden för den Västafrikanska Kammaren för Handel och Kultur i Sverige. Burkinakontakt har talat med en av initiativtagarna: Johan Stenberg, som är honorärkonsul för Niger i Sverige.

Hur kom Kammaren till och vilka är ni som tagit initiativet?

– Kammaren är i startgroparna och det formella grundandet görs under våren. Initiativtagare är från början jag själv och Sten Hagberg, honorärkonsul för Burkina Faso. Ganska snabbt fick vi också med oss Allan Strömberg, honorärkonsul för Mali, Lars-Göran Andersson, honorärkonsul för Elfenbenskusten och Jan Hartzell, honorärkonsul för Gabon. Formaliseringen kommer till under ett konstituerande möte under våren. Vi har tagit intryck av hur andra handelskammare har startat. För att starta handel behöver man också förstå hur länderna fungerar. Därför tycker vi att det är viktigt att ta med en kulturell förståelse i detta arbete, utöver handeln.

Många vet t.ex. knappt var Niger ligger, hur situationen är i de västafrikanska länderna vad gäller politik, utveckling, naturtillgångar etc.

Har en kammare en liknande struktur som en förening?

– Det finns kammare som fungerar som bolag, men de flesta har en föreningsform med stadgar och öppen antagning av medlemmar, vilket den Västafrikanska Kammaren kommer att ha.

Vad ser du/ni för behov och uppgifter för kammaren? Vad är huvudsyftet?

– Huvudsyftet är att sprida kännedom om de västafrikanska länderna och se förutsättningar för affärer. Genom

att skapa ett brett kontaktnätverk för regionen, vill vi visa på både den rikedom och de möjligheter som finns. Samtidigt är det viktigt att visa hur både fattigdom och brist på infrastruktur hämmar utvecklingen. Vi är ett antal representanter/honorärkonsuler för flera av de västafrikanska länderna och många av länderna har en liknande bakgrund. Det är väsentligt att ha en kammare som innefattar alla länder i regionen – både engelsk- och fransktalande.

Har ni framtidsplaner för kammaren?

– Det kommer vi att tala om vid det gemensamma uppstartsmötet senare under våren.

Business Network Öresund planerar ny handelsresa till Västafrika

TEXT KAROLINA JEPPSON FOTO JENNY LJUNGGREN

Laurent Lawson.

En grupp svenska företag som samlats i nätverket Business Network Öresund (BNÖ) reste i november 2012 på delegationsresa till Togo. De svenska företagen medverkade på den stora handelsmässan *Foire Internationale de Lomé*, som samlar företagare från flera afrikanska länder, bland andra Burkina Faso, Elfenbenskusten, Niger, Nigeria och Senegal. Dessutom medverkar företag från Frankrike, Nederländerna, USA och ett antal olika länder i Mellanöstern. Delegationsresan genomfördes som en del av det regeringsstödda projektet Kosmopolit. Business Network Öresunds ordförande Laurent Lawson, är egenföretagare, bor i Lund och kommer ursprungligen från Togo.

– BNÖ är Skånes nätverk för företagare i Öresundsregionen. Det finns sex liknande nätverk i Sverige och alla är med i Projekt Kosmopolit, som fungerar som paraplyorganisation för att ta tillvara på utlandsfödda företagens kompetenser. Det går snabbare, när man har kontakter och känner till hur det funkar, berättar Laurent Lawson.

Handelsresan var mycket lyckad och kontakter etablerades med olika västafrikanska företag och med Togos handelskammare. Nu är BNÖ inbjudna även till årets mässa och planerar att resa tillbaka till handelsmässan i Lomé, Togo, i november 2013.

Burkina bland de tio vänligaste länderna i världen

World Economic Forum har gjort en undersökning om olika länders förmåga att utveckla turistindustrin. Bland annat forskades det i invånarnas attityder till utländska besökare. Burkina Faso kom på tio i topp-listan bland de mest välkomnande länderna i världen. Listan toppades av Island. Senegal kom snäppet före Burkina, som delade samma poängtal som bland annat Portugal. Sämst mottagande land för turister var enligt undersökningen Bolivia.

Källa: Västmanlands Läns Tidning

Madame Compaoré och EU i kamp mot könsstämpning

I början på mars anslöt sig EU-kommissionärerna Viviane Reding och Cecilia Malmström till människorättskampanjer som arbetar för nolltolerans av kvinnlig könsstämpning. Mme Chantal Compaoré, gift med Burkina Fasos president Blaise Compaoré, är en världsledande förespråkare mot kvinnlig könsstämpning. Tillsammans med Waris Dirie ("Desert Flower") och Khady Koita deltog Chantal Compaoré i ett panelsamtal i Bryssel den 6 mars, om hur EU kan stötta medlemsländer i att få kvinnlig könsstämpning att upphöra.

Panelsamtalet anordnades i samband med att det släpptes en rapport om kvinnlig könsstämpning inom EU, utförd av EIGE (European Institute for Gender and Equality). Rapporten visar att kvinnor som utsatts för könsstämpning (i sina f.d. hemländer eller i länder utanför EU) finns i minst 13 av EU:s medlemsländer, Sverige inkluderat. Det är inte bevisat i vilken utsträckning kvinnlig könsstämpning praktiseras inom EU.

Källa: EU
Karolina Jeppson

Lokalbefolkningen förlorare vid guldgruvan i Essakane

TEXT SIGRUN HELMFRID

I mars besökte Talatou Boukari, aktivist från Essakane i norra Burkina Faso, Stockholm. Syftet med besöket var att väcka opinion mot det sätt som lokalbefolkningen vid Essakane guldgruva behandlats av det kanadensiska gruvbolaget IAMGOLD. På programmet under Stockholmsbesöket stod bland annat möte med AP-fondernas etikråd, samt ett allmänt informationsmöte med filmvisning.

– AP-fonderna har placerat svenska pensionspengar i detta gruvbolag, vilket ger en möjlighet att ställa krav på att företaget följer vissa etiska riktlinjer, menar Rebecca Jalvemyr, projektsamordnare vid den svenska sektionen av FIAN, som arrangerade Talarou Boukarys besök. FIAN är en internationell organisation som arbetar för mänskliga rättigheter,

framför allt rätten till mat. Den burkinska sektionen av FIAN hjälper befolkningen vid Essakane att förhandla med gruvbolaget och de burkinska myndigheterna i den tvist som uppstått efter att gruvan har utvidgats och 13 byar flyttats till nya bosättningar.

Guldfyndigheten vid Essakane upptäcktes 1985 och har exploaterats i mindre skala av gruvbolag samt av ett stort antal enskilda guldgrävare. År 2008 fick IAMGOLD tillstånd till industriell guldbrytning på 10.020 hektar, vilket ledde till att 13 byar med sammanlagt 11.563 invånare måste flyttas. Invånarna lovades nya hus och åkrar samt att det skulle finnas vatten och skolor i de nya bosättningarna. De hoppades att livet skulle bli bättre för dem. Det visade sig dock att den mark de fick dålig som åkermark, att de nybyggda husen fick sprickor, och att löften om vatten

och skolor inte infriades. Familjernas försörjningsmöjligheter hade försämrats samtidigt som endast ett fåtal personer fick jobb i gruvan.

Representanter för lokalbefolkningen förhandlar i nuläget med gruvbolaget och myndigheter om hur de ska få sina rättigheter tillgodosedda. Fallet är principiellt viktigt eftersom IAMGOLD har fått tillstånd att utöka gruvbrytningen till 1 283 km², d.v.s. ett område tio gånger så stort som det nuvarande. Ett stort antal byar kommer då att behöva flyttas.

30 år av svensk - burkinska kontakter

TEXT HANS ERIKSSON

Hans Eriksson tillhört den första generationen svenska biståndsarbetare i Burkina Faso. Tillsammans med sin fru Christiane har han bott under långa perioder i Burkina. Här ger han en personlig skildring av utvecklingen i Burkina Faso och etablerade kontakter med Sverige.

Första gången jag kom till Burkina Faso (som då hette Övre Volta) var 1980. Jag hade åkt tåg från Dakar till Bamako och sedan liftat med en schweizare som åkt bil genom öknen. Besöket var en del av en studieresa i Västafrika som organiserades av en studiegrupp inom Utrikespolitiska föreningarnas FN förbund, UFFN som ledde till uppsatser och informationsmöten. Jag arbetade då på Synskadades Riksförbund med internationellt samarbete och utvecklingsbistånd och medverkade i utbildning av föreningsledare för fransktalande Afrika. Då träffade jag första gången Taherou Ouedraogo från blindföreningen i Burkina; *Association Burkinabé pour la Promotion des Aveugles et Malvoyants*, ABPAM. Han kom senare på uppföljningsbesök i Sverige.

Anlände då Sankara tog makten
När jag i juli 1983 anlände till Ouagadougou som en av de första svenska biståndsarbetarna i Västafrika,

mötte Taherou mig på flygplatsen. Han hade ordnat så jag fick bo hos en fransk biståndsarbetare inom ABPAM. Exakt en vecka senare skedde den kupp vid vilken kapten Thomas Sankara kom till makten tillsammans med en grupp yngre progressiva militärer. Jag har ett speciellt minne av kvällen och natten den 4 augusti 1983. Jag besökte Taherou i Zougouna i östra Ouaga och åkte bil genom stan till Gounguin i västra delen, där jag bodde hos den franske biståndsarbetaren nära en militärbas. Alla trodde skjutande var inledningen på firande av nationaldagen men i närheten av flygplatsen möttes vi av soldater med kulsprutor på jeepar. Stan var tom på folk. Vi fortsatte skyndsamt till hans hus, men när vi kommit in började skjutandet för fullt. Vi släckte ljuset och lyssnade på radion där Sankara pratade om varför det var nödvändigt att ta makten för att bekämpa korruption och neokolonialism. Militärbasen var dock lojal med presidenten och de lyckades inte inta den. Vi blev isolerade i 3 dagar innan vi kunde

gå ut och proviantera. Jag förstod inte då vilken viktig händelse jag varit med om, vilken betydelse den skulle få för hela Afrika och världen. Få länder i Afrika visade en positiv utveckling under 1980-talet. Många drabbades av åtstramningar inom den offentliga sektorn genom struktur- anpassningsprogram från Världsbanken. De flesta länder hade korrupta och odemokratiska ledare som bara tänkte på att berika sig själva.

”De okorrupta människornas land”

En ny tid började i f.d. Övre Volta som bytte namn till Burkina Faso 1984, som betyder: De okorrupta människornas land. Statens resurser användes mera effektivt och folket märkte en skillnad. Alla ministrar körde små Renault 5 och alla statsanställda beordrades att jogga en dag i veckan. Min fru Christiane gymnastiserade med Sankaras fru Miriam.

Jag träffade Thomas Sankara vid några

► Hans Eriksson och Christiane Marque - Eriksson besöker filmfestivalen FESPACO i Ouagadougou.

minnesvärda tillfällen. Jag representerade UNESO den 5 juni 1984 på FN Miljödag då vi planterade träd tillsammans. Sedan under 1985 då SportAid och BandAid (Bob Geldorf) ordnade ett evenemang över hela världen till stöd för torkans offer. Jag hade då tillfälle att jogga tillsammans med Sankara och den diplomatiska kåren. Loppet startade på Avenue de l'Indépendance och alla ungdomar bakom kom snabbt ifatt för att springa bredvid Sankara och jag höll på att bli mosad i trängseln!

I Burkina vid den här tiden pågick aktioner som man kallade ”männskliga investeringar” bl a mobiliserades folk för att bygga banvallen för att förlänga järnvägen till Kaya, ”Bataille du Rail”, där jag och flera européer deltog.

Långvarigt svenskt engagemang inom kampen mot ökenspridning

Jag arbetade då inom UNESO, FN:s Sahelorganisation som samordnar givare och mottagarländer för aktioner mot ökenspridning. Min första chef var Arba Diallo från Dori, Burkina Faso, som senare kom att bli chef för Konventionen om bekämpning av ökenspridning (*Convention on Drought and Desertification*, CDD) med säte i Bonn. I mitt arbete hade jag tillfälle att besöka alla Sahelländer från Kap Verde till Tchad, planera nya och utvärdera pågående projekt. I Burkina stödde Sverige två projekt, ett byskogsprojekt och ett projekt om förbättrade vedspisar. Sverige har ett långt engagemang och stor trovärdighet inom kampen mot torka och ökenspridning och medverkade i tillkomsten av CDD på 1990-talet. Ambassadör Bo Kjellén har spelat en framträdande roll. Detta arbete inom bl.a. skogsforskning har fortsatt under många år och gett Sverige ett erkänt mervärde av samarbetet med Burkina Faso.

Svenska företag i Burkina och burkinier som utbildar sig i Sverige

Vid den här tiden på 1980-talet var några svenska företag verksamma i Burkina som jag hade tillfälle att träffa, främst

Karlshamn oljefabrik som importerade karitésmör och Boliden som prospekterade efter metaller.

Under vår tid i Burkina träffade vi en person som kommit att personifiera den vänskapliga kontakten mellan Sverige och Burkina Faso, Zounkata Tuina. Han hade som förste burkinier utbildat sig i Sverige, då han under 1970-talet studerade till arkitekt på Chalmers i Göteborg. Tillbaka i Ouagadougou startade han sin egen arkitektfirma. Zounkata har varit inbjuden till Sverige flera gånger, inte minst sedan han blivit borgmästare i sin hemkommun Yaho, nästan den enda valda från ett Sankaristiskt parti. Han har regelbundet samarbete med svenska kommuner som stött flera projekt.

Folkhögskolestudenter och ASSAMBUS

En speciell händelse var att jag som utbildad folkhögskollärare blev kontaktad av Västerhaninge folkhögskola med förfrågan om att ta emot en hel klass studenter från u-landslinjen. Vi ordnade boende hemma hos burkinska familjer för nästan 20 personer vilket var lyckat. Hela gruppen deltog då t.ex. i Bataille du Rail.

Efter hemkomsten från Burkina 1986 tog jag och studenterna från Västerhaninge initiativet att bilda vänskapsföreningen ASSAMBUS (*Association d'Amitié Burkina Faso - Suède*). Grundandet ägde rum på folkhögskolan och studenten Kicki Norstedt valdes till första ordförande och jag till vice ordförande. ASSAMBUS arbetade under de första åren aktivt med att stödja ambassaden och informera om den positiva utvecklingen i Burkina genom föredrag och artiklar. Flera ministerbesök ordnades och Burkina blev successivt känt i Sverige. Därför blev det en chock när Sankara mördades 1987 och föreningen hamnade i kris. Vi kunde inte längre stödja den nya regeringen med Blaise Compaoré, utan beslutade bli oberoende med mera tyngd på kultur och samarbete mellan civila organisationer i länderna. Utbytesbesök ordnades med stöd av Svenska Institutet. Genom lobbyarbete medverkade föreningen till att Naamgruppernas (arbetade med utveckling underifrån, baserad på traditionellt

Hans Eriksson och Zounkata Tuina.

Christiane på förskola.

gemensamt arbete) ordförande Bernard Ledea Ouedraogo fick det Alternativa Nobelpriset 1990.

Bibehållna kontakter och samarbeten

Christiane och jag har ofta besökt Burkina, speciellt i samband med filmfestivalen Fespaco vartannat år. Vi stödjer privat en KvinnoLänefond efter JAK-modellen med räntefria lån till småföretagande. Vi har också nyligen börjat stödja vår gamla vän Taherou som nybliven pensionär startat förskolan *Les Pionniers*. Christiane har bidragit med pedagogiskt material och fortbildat förskollärare.

Jag har som biståndskonsult haft tillfälle att besöka och arbeta i Burkina vid flera tillfällen under årens lopp för Sida, Danida och *African Development Bank* (AfDB) inom lantbrukssektorn, samt med decentralisering och lokal demokrati. Med denna berättelse vill vi vittna om de många och positiva kontakter som under 30 år har funnits mellan människor och föreningar i Burkina och Sverige.

Där tusenåriga traditioner möter hiphop och film

Möt det lilla landet med de stora berättelserna

Burkina Fasos huvudstad Ougadougou är kanske främst känd som Afrikas filmhuvudstad och värd för filmfestivalen FESPACO. Nu har den även blivit ett centrum för Västafrikas hiphop-scen. Detta är bara två exempel på Burkina Fasos rika kulturliv med rötter i den västafrikanska berättartraditionen där grioterna – ordens och musikens mästare - verkat i mer än tusen år genom att ständigt förnya sig och följa sin tid.

Men Burkina Faso är förstås mycket mer än så! Vill du veta mer? Bli medlem i ASSAMBUS! För bara 200 kronor per år får du chansen att lära känna landet med de stora berättelserna. Bland annat genom tidningen BurkinaKontakt som speglar det moderna Burkina Faso utifrån intressanta personer och vitt skilda teman som demokrati, handel, bistånd och kommunikation.

ASSAMBUS, Vänskapsföreningen Burkina Faso – Sverige, har sedan 1986 verkat för att sprida kännedom om Burkina Faso i Sverige och ett ökat utbyte mellan länderna. Systerföreningar finns i Danmark, Norge och Burkina Faso. En lokalförening finns i Stockholm. **Läs mer på www.assambus.se**

Som medlem får du:

- ★ Inbjudan till medlemsmöten med inbjudna gäster
- ★ Föreningens tidning BurkinaKontakt med intressanta reportage

Medlem blir du enklast genom att betala in medlemsavgiften på ASSAMBUS plusgirokonto 44 37 23 – 2. Medlemsavgiften är 200 kr eller 150 kr för pensionärer, studerande och arbetslösa. Glöm inte att skriva namn och postadress.

www.assambus.se